

Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Rendészettudományi Kar
Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék
Településbiztonsági menedzser szakirányú továbbképzési szak

**Tiszalúc településbiztonsági helyzetértékelése és fejlesztési
kon koncepciója**

A konzulens

Dr. Kovács Sándor r. ezredes, mesteroktató

Szakfelelős

Dr. Christián László r. dandártábornok
habilitált egyetemi docens
oktatási rektorhelyettes

Készítette

Csordás László

Tiszalúc

2022.

1. Bevezetés	4
2. Témafelvetés	4
3. A vizsgált település, Tiszalúc Nagyközség bemutatása és településbiztonsági helyzetértékelése	5
3.1. A térség és a település rövid bemutatása 3	
3.1.1. <u>A vizsgált település földrajzi elhelyezkedése, közlekedési adottságai</u>	5
3.1.2. <u>Főbb demográfiai jellemzők</u>	5
3.1.3. <u>Foglalkoztatás és munkanélküliség a nagyközségben</u>	6
3.1.4. <u>Környezeti állapot jellemzése</u>	7
3.1.5. <u>A település önkormányzatának és gazdálkodásának főbb adatai, valamint a helyi közbiztonságot érintő törekvései</u>	7
3.1.6. <u>A település legnagyobb volumenű közbiztonsági fejlesztése – a térfelügyeleti kamerarendszer fejlesztésének bemutatása</u>	10
3.1.7. <u>A település jelenlegi állapota és főbb jellemzői SWOT analízis alapján</u>	14
3.2. A Tiszalúc nagyközség településbiztonsági helyzetértékelése	15
3.2.1. <u>Tiszalúc közbiztonságában közreműködő szervezetek, rendészeti jellegű feladatot ellátók főbb jellemzőinek és a szervezetek és rendészeti szereplők közötti együttműködések bemutatása.</u>	15
3.2.1.1. <u>Rendőrség működése a településen</u>	15
3.2.1.2. <u>Polgárőrség működése a településen</u>	16
3.2.1.3. <u>Egyes rendészeti feladatot ellátó személyek működése a településen 17</u>	
3.2.1.4. <u>Rendészeti feladatot ellátók együttműködései a közbiztonság fenntartása érdekében</u>	18
3.2.2. <u>Közbiztonsági kerekasztal és Tiszalúc közbiztonsági problématérképe</u>	20
3.2.2.1. <u>Közbiztonsági kockázatot jelentő helyszínek a településen</u>	18
3.2.2.2. <u>Közbiztonságot veszélyeztető problémák – Tiszalúc közbiztonsági problématérképe</u>	23
4. A Településbiztonság menedzser szakirányú továbbképzési szak keretein belül megismert Településbiztonsági „JÓ GYAKORLATOK”	29
4.1. Nemzeti Közszolgálati Egyetem „JÓ GYAKORLATOK”	29
4.2. Pátyi Önkormányzati Rendészet „JÓ GYAKORLATOK”	29
4.3. Gödöllő Városrendészet „JÓ GYAKORLATOK”	30
4.4. Balatonalmádi Rendőrkapitányság „JÓ GYAKORLATOK”	30
4.5. Bicske Rendőrkapitányság- „JÓ GYAKORLATOK”	31

4.6. Közbiztonsági Ankét a Taktaköz Kapujában Tiszalúcon - „JÓ GYAKORLATOK”	32
4.7. Budapest Terézváros VI. kerület „JÓ GYAKORLATOK”	34
4.8. Bátonyterenye „JÓ GYAKORLATOK”	35
4.9. Mátraverebély – Szentkút „JÓ GYAKORLATOK”	35
5. Tiszalúc Nagyközség településbiztonsági fejlesztésének lehetőségei, javaslatok a fejlesztési koncepció elkészítéséhez	37
5.1. A Tiszalúc településbiztonsági stratégia	37
5.2. Helyi jogi szabályozás és a hatékony közbiztonsági rendszer	38
5.3. A közrend, közbiztonság rendészeti szereplőinek együttműködése Tiszalúcon	38
5.4. Önkormányzati rendészeti szervezet létrehozása	39
5.5. Javaslatok a településbiztonság fejlesztési koncepció lehetséges elemeire, a képzés során bemutatott és megismert „Jó gyakorlatok” alapján	40
6. Összefoglalás	41
7. Mellékletek jegyzéke	43
8. Mellékletek	
9. Függelékek	

1. Bevezetés

Szakedolgozatomban egy dél-borsodi település, a Taktaköz D-i kapujában található Tiszalúc nagyközség településbiztonsági helyzetértékelését és fejlesztési koncepciójához javaslatok elkészítését tűztem ki célul, szakmai feladatként. A témaválasztást több szempont is erősítette, így például az, hogy a vizsgált település születésem óta lakóhelyem, továbbá az, hogy korábban a nagyközség településüzemeltetési feladatainak elvégzését szerveztem, vagy az, hogy jelenleg Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának egyik választott településvezetőjeként dolgozom. A településről rendelkezésemre álló információkat gazdagítja és a témaválasztást erősítette, segítette az is, hogy a helyi polgárőr egyesület vezetőjeként részt veszek a településbiztonsággal összefüggő problémák feltárásában, valamint azok kezelésében, megoldásában a civil szervezet működésének jogi keretei között és lehetőségeihez mérten. Korábbi tanulmányaim során is számos alkalommal folytattam vizsgálatokat a lakótelepüléssel kapcsolatban, így vizsgáltam a nagyközség kisvárosi rangra történő válásának-, valamint a település átfogó fejlesztésének lehetőségeit, továbbá készítettem településmarketinggel kapcsolatos dolgozatot, valamint vidékfejlesztéssel, mezőgazdasági szaktanácsadással és vadgazdálkodással kapcsolatos egyetemi diplomadolgozatokat Tiszalúcot érintően.

2. Témafelvetés

A szakedolgozat témájaként választott településbiztonsági helyzetértékelés és fejlesztési koncepció egy olyan tématerület a nagyközségben, amellyel kapcsolatban az önkormányzat semmilyen írásos dokumentummal, tanulmánnyal vagy stratégiával nem rendelkezik. A helyi településbiztonságról kizárólag a rendőrség évente elkészített szakmai beszámolóit nyújtják tájékoztatást a település vezetőinek, lakosainak, illetve az önkormányzat jelenleg is érvényben lévő 5 éves gazdasági programja tartalmaz egy-egy olyan célkitűzést, amely a közbiztonság fenntartását és javítását célozza meg.

A téma aktualitását tehát a helyi településbiztonsági stratégia hiánya adja, ezért a célom, hogy a település közbiztonsági helyzetértékelése mellett, egy közbiztonsági fejlesztési koncepcióhoz, illetve a helyben működő rendészeti jellegű szakmai területek összehangolására és ezáltal a nagyközség településbiztonság fejlesztéséhez szükséges stratégiához adjak javaslatokat az elkészült szakedolgozatomban.

3. A vizsgált település, Tiszalúc Nagyközség bemutatása és településbiztonsági helyzetértékelése

3.1. A térség és a település rövid bemutatása

3.1.1. A vizsgált település földrajzi elhelyezkedése, közlekedési adottságai

Tiszalúc nagyközség földrajzilag Borsod-Abaúj-Zemplén Megyében (1. kép), a Miskolc – Tiszaújváros - Szerencs városok alkotta háromszög közepén, a Takta holt-tiszai torkolatánál, a Taktaköz „D-i kapujában” (2. kép) található nagyközség. A nagyközséget északról Taktaharkány, keletről a Tisza, délről Kesznyéten, Girincs és Köröm, nyugatról pedig Hernádnémeti, Berzék és Böcs határolják.

A település közúton 4 irányból személygépkocsival, Tiszaújváros –Tiszalúc között autóbuszjáráttal és a Miskolc- Szerencs vasúti fővonalon személyvonattal közelíthető meg. A nagyközség belterületi átnézeti térképe az **1. számú mellékletben** található.

1. kép Tiszalúc elhelyezkedése a megyében

Forrás: Hajdú I. (1998): Viharos évszázadok – Borítókép

2. kép A Taktaköz elhelyezkedése Magyarországon

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Taktak%C3%B6z>

3.1.2. Főbb demográfiai jellemzők

A több, mint 5000 főt számláló településen – 2022. január 1-én 5003 fő - az állandó lakosság számának változását, jellemző tendenciák bemutatásával, valamint a népesség kor szerinti összetételét (10 év változása 2009-2019. és 2021.) az alábbi táblázat tartalmazza.

Dátum	2009. január 1.	2019. január 1.	2021. jan 1.
Lakosság összesen:	5536 fő	5085 fő	5061
<u>0-17 és 60-X éves:</u>	<u>2825 fő</u>	<u>2130fő</u>	<u>2158 fő</u>
<u>20-30 éves:</u>	<u>839 fő</u>	<u>840 fő</u>	<u>861 fő</u>
0-17 éves:	1378 fő	1067 fő	1079 fő
18-59 éves:	3211 fő	2955 fő	2903 fő
60-X éves:	947 fő	1063 fő	1079 fő
Külterületi lakos:	12 fő	5 fő	2 fő

Forrás: Tiszalúc Nagyközség Polgármesteri Hivatala; Népszámlálás adatai

A táblázat adataiból egyértelműen látszik az állandó lakosság számának jelentős csökkenése, amely az elvándorlással magyarázható elsődlegesen. Az aktív korú népesség (főleg a férfiak) külföldi munkavállalása is a csökkenés irányába hat, csakúgy, mint a születések számának csökkenése, amely az önkormányzati beszámolók alapján a 2021. évi 59 főről, 2022-ben 52 főre csökkent a Védőnői Szolgálat adatai szerint. Az adatokból egyértelműen kitűnik ugyanakkor az időskorúak számának növekedése is, amely a település lakosságának elöregedését mutatja. A településen roma kisebbség él nagy számban, amely etnikum a lakosság számának 30%-ára becsülhető.

3.1.3. Foglalkoztatás és munkanélküliség a nagyközségben

A településen regisztrált álláskereső és szociális ellátásban részesülők adatai 2021. dec. 20-i állapot szerint

Megnevezés	Mutatószám
Álláskereső száma (fő)	312
Álláskeresői járadékban részesülők száma (fő)	26
Szociális ellátásban részesülők száma (fő)	156
Munkaképes korú lakosság száma (fő) 15-65 éves	3176
Munkanélküliségi ráta – relatív mutató (%)	9,82%

Forrás: Tiszalúc Nagyközség Polgármesteri Hivatala, Igazgatási Osztály adatai

A foglalkoztatás jelentősen javult a településen élők körében az utóbbi 10 évben. Ezzel párhuzamosan a 10 éve még 20%-ot is meghaladó munkanélküliség 10% körülire csökkent. A javulásban szerepet játszott, hogy az állandó lakosok nagy számban külföldön vállaltak munkát,

valamint az, hogy 2010. évtől jelentősen átalakult a közfoglalkoztatás rendszere (a szociális segélyezés helyett közmunka biztosítása). A település legnagyobb közfoglalkoztatói az önkormányzat és annak településüzemeltetést végző cége, amelyek 2022. évben 4 különböző programot működtettek 126,5 millió Ft állami támogatás felhasználásával és összesen 124 főt foglalkoztatva a településen (az adatok forrása: Tiszalúc Nagyközség 2022. évi Közmeghallgatáson elhangzott beszámolója). Jelenleg a települést – és a térséget is - szakképzett munkavállaló deficit jellemzi szinte minden területen.

3.1.4. Környezeti állapot jellemzése

Tiszalúc település környezeti állapota jónak mondható, eltekintve attól a tényről, hogy a lakosság jelentős része illegális hulladéklerakásokat végez a település több pontján, illetve koncentráltan a Takta-parton. A levegő tisztasága általánosan jó, a Holt-Tisza zöldterülete és a vízfelület tiszta. A talajvíz vízminősége a szennyvízberuházás megvalósulását követően jelentősen javult. A lakosság egy jelentős része jellemzően nem tartja be az ingatlanok és az ingatlanok előtti zöldterületek tisztántartása kapcsán fennálló kötelezettségét, amely jellemző az év minden időszakára. Ezt a problémát jelentősen befolyásolja, jellemzően erősíti, hogy sok az üresen álló, nem lakott ingatlan a településen.¹

3.1.5. A település önkormányzatának és gazdálkodásának főbb adatai, valamint a helyi közbiztonságot érintő törekvései

Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata 1 fő főállású polgármester mellett 8 fős (ebből 1 fő főállású alpolgármester) képviselő-testülettel látja el feladatait. A testületi munkát 3 szakszabotóság segíti, amelyekből az egyik, az Egészségügyi, Szociális és Közbiztonsági Bizottságban 2019-ben kapott helyet utóbbi szakterület.

3. kép Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata címere

Forrás: <https://hu.wikibooks.org/wiki/C%C3%ADmerhat%C3%A1roz%C3%B3/Tiszal%C3%B4c%C3%ADmere>

---

¹ Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019-2024.

Az önkormányzat gazdálkodásának 2022. évi főbb mutatószámait a **2. számú melléklet** tartalmazza. Az ábrák jól szemléltetik, hogy az önkormányzat bevételei 2019. évtől folyamatosan növekedtek, a működés feltételei biztosítottak, a 2022. évben tervezett bevételek és kiadások főösszege: 1.429.013.499 Ft. Az adóbevételek 2022. évi teljesülése annak ellenére növekedett ~67 millió Ft-ra, hogy a gépjárműadó és az iparüzési adó egy része elvonásra került.

Az önkormányzat főbb szervezeti egységei (az adatok Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata 2022. évi Közmeghallgatás Beszámolójából származnak):

- Tiszalúc Nagyközség Polgármesteri Hivatala, amely a jegyző irányításával jelenleg 11 fő köztisztviselővel látja a feladatát. A hivatalnak önkormányzati rendészeti feladatot ellátó szervezeti egysége nincs.
- A Szociális Iroda végzi a településen az idősek nappali ellátását (20 fővel ellátottal/2022.), a szociális étkeztetést (131 fő étkező/2022.), a házi segítségnyújtást (48 fő/2022.) és a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot (207 db egyedi megállapodás/2022.).
- A Tiszalúci Étkezési Központ önálló gazdálkodóként látja el a településen a közétkeztetési feladatokat (~100.000 adag/2022. év), amelyből a legnagyobb arányban az óvodás és általános iskolás gyerekek az étkezési szolgáltatást igénybevevők.
- Az Önálló Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde 2 feladatellátási helyen, összesen 177 férőhelyen, 7 csoportban, átlagosan 25 fő körüli csoportlétszámmal, 29 fős dolgozói létszámmal látja el feladatát.
- Az önkormányzat védőnői szolgálatot működtet, valamint 2 db háziorvosi rendelő, 1 db gyermekorvosi rendelő, 1 db fogorvosi rendelő működik a településen magánpraxis formájában.
- A közművelődési feladatok színtere a Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár, amely intézmény épülete a legtöbb települési rendezvény helyszíne.
- A településüzemeltetési feladatokat az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaság, a Tiszalúci Községüzemelési Nonprofit Kft. látja el 14 fő saját állományú dolgozóval és több, mint 100 fő közfoglalkoztatottal évről-évre.

2022. év novemberében született döntés arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat bevezeti a nagyközség mezőgazdasági művelés alatt álló külterületeire vonatkozóan a mezőőri járulékot. Ez a földhasználói hozzájárulás ugyan nem minősül adónak, de adók módjára behajtható és az így befizetett, vagy behajtott összegeket a 2021. évben beindított mezőőri szolgálatra kell

fordítania a helyhatóságnak. A mezőőri feladatellátásban jelenleg 1 fő (nem fegyveres) mezőőr teljesít szolgálatot, amely munkához 1 db terepjáró gépjármű és annak működési költségei biztosítottak.

Az önkormányzat jelentős nagyságú erdőterületnek a birtokosa és erdőgazdálkodóként megbízási jogviszonyban álló jogosult erdészeti szakszemély/ek közreműködésével látja el erdők védelmével kapcsolatos rendészeti feladatait.

Az önkormányzatnak jelenleg 1 db hatályos rendelete van, amely a rendészeti feladatellátással kapcsolatba hozható. Ez Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata képviselő-testületének 23/2011. (XI. 29.) és a 8/2013. (VIII. 27.) számú önkormányzati rendelettel módosított 22/2011. (XI. 29) számú önkormányzati rendelete a közterületek eltérő használatáról és a használat díjának meghatározásáról.

A településen a Szerencsi Rendőrkapitányság Taktaharkányi Rendőrőrs KMB szolgálatot működtet, amelynek helyet adó épületet az önkormányzat biztosítja, annak működési költségeinek teljes körű átvállalásával.

A településen az Országos Mentőszolgálat Mentőállomást működtet 2 mentőegységgel, amelyből az egyik egység 24 órás mentőtiszti szolgálat esetkocsival. A mentőállomás épületének a tulajdonosa az önkormányzat, valamint a működési és fenntartási költségek biztosításával támogatja a Mentőállomás működtetését.

A településen számos civil szervezet működik, amelyek közül a Tiszalúci Polgárőr Egyesület és a Sporthorgász Egyesület vesz részt, vagy működik közre a közbiztonsági és rendészeti jellegű feladatellátásban (utóbbi hivatásos és társadalmi halóri szolgálatot működtet). Az önkormányzat évről-évre változó mértékben mindkét szervezetnek hozzájárul a működéséhez különböző támogatások biztosításával.

A település belterületének közvetlen környezetében található az önkormányzat tulajdonában álló területekkel körbevett, Bükki Nemzeti Park kezelésében álló, 106 hektáros Tisza-Holtág, valamint a fokozottan védett természetvédelmi terület a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet, ahol 2 fő természetvédelmi őr lát el folyamatos szolgálatot.

A 400 fős tanulói létszámmal működő helyi általános iskola a KLIK kezelésében áll ugyan, de számos feladat ellátásában (étkező helyiség üzemeltetés, sportpálya működtetés stb...) az önkormányzattal együttműködik az iskola, ahol van kijelölt iskola rendőr és iskolaőr is van alkalmazva.

3.1.6. A település legnagyobb volumenű közbiztonsági fejlesztése – a térfelügyeleti kamerarendszer fejlesztésének bemutatása

Az előző részben hivatkozott rendőrségi bűnügyi és közbiztonsági helyzetről szóló beszámolóból kitűnik, hogy az elmúlt időszakban minimálisan ugyan, de növekedett a nagyközség közterületein elkövetett bűncselekmények száma. Ennek részben magyarázatot is adhat az a tény is, hogy a korábbi években kiépített térfelügyeleti kamerarendszer az utóbbi években már csak részlegesen, vagy egyáltalán nem működött. Ez a közel 10 éves, analóg kamerákból álló rendszer, amelynek térfelügyeleti központja a Rendőrség helyi körzeti megbízotti irodájában került elhelyezésre, az évek során nemcsak elavulttá vált, hanem 2009. évre már szinte használhatatlanná is. Az önkormányzat ekkor nyújtotta be a rendszer korszerűsítésére vonatkozó pályázatát a belügyi szaktárca felé, amely egy teljesen új, korszerű kamerarendszer kiépítését tette lehetővé.

A Belügyminisztérium a gazdaságfejlesztési és felzárkóztatási programban érintett települések és további települések közbiztonsági kamerarendszerének támogatásáról szóló 1457/2019. (VII. 30.) Korm határozat alapján, Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata részére 40.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást biztosított, kizárólag térfelügyeleti kamerarendszer kiépítése megvalósítása érdekében Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018 évi L. tv.1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatása fejezet 42. Gazdaságfejlesztési és felzárkóztatási programban érintett települések közbiztonsági kamerarendszereinek fejlesztése cím 34. Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata feladatainak támogatása alcím elnevezésű előirányzata költségvetési forrás terhére.

A támogatási igényben 20 tiszalúci belterületi helyszínen, 23 db kamera – ebből 6 db rendszámfelismerő - telepítése volt tervezett a támogatásból az alábbi táblázatban bemutatott támogatási összegekkel.

Kiadási tétel megnevezése	Támogatási összeg (Ft)
Megfigyelő központ kiépítése	1 125 800
Térfelügyeleti rendszer, kamerás egység teljes kiépítése optikai hálózaton 23 db kamera	25 480 000
Rendszámfelismerő számítógépes rendszer	4 560 000
Közbeszerzési eljárás és szakértő díja	330 263
Áfa 27%	8 503 937
Összesen	40 000 000

Forrás: Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata

A kamerahálózat és rendszer tervezését a Belügyminisztérium Informatikai helyettes államtitkára által kiadott irányelveket és szakmai elvárásokat tartalmazó, „Technikai előírások a kamerarendszer kiépítésére 2019” című útmutató segítette.

A tervezésre vonatkozó technikai előírások alapján, a következő feladatok lettek elvégezve és a terv az alábbiakat tartalmazta. A térfigyelő kamerarendszer modelljét az **3. számú melléklet** tartalmazza.

A kiépített rendszer főbb jellemzői

Az alkalmazott rendszer általános térfigyelő funkcióra és személy azonosítására, rendszámfelismerésre alkalmas, valós idejű színes 60,-20-15 fps sebességű Full HD, 5MP, 8MP felbontású képátvitelt biztosít a kamerák felszerelési helye és a megfigyelő központ között.

A nagyközség területén jelenleg nincs megfelelő feltöltési sebesség, hogy a felvételeket távolról lehessen visszajátszani, illetve élőképet megtekinteni. Ezért helyi rögzítés és a felvételek 30 napig való tárolása a feladat.

A rendszer több lépésben bővíthető, moduláris felépítésű. A rendszer felépítése biztosítja a későbbiekben történő bővítéseket úgy, hogy a korábban telepített rendszer központi és külső elemei csere nélkül továbbra is felhasználhatók.

Az elektronikus berendezések műszaki paraméterei megfelelnek a vonatkozó nemzetközi és magyar szabványok előírásainak, a videotechnikai rendszerekre vonatkozó szakmai ajánlásoknak.

Informatikai hálózat (az oszlopokra szerelt eszközök)

Az alkalmazott kamerás rendszer IP alapú kommunikáció alapján valósul meg. A kamerák Milesight MS-C5364-PB-J, MS-C5364FIPB csőkamera; MS-C5361HEOPB PTZ 5MP felbontású, MS-C8165-PB 8MP felbontású, és MSC2962-QFLIPBK rendszámfelismerő 2MP felbontású kamerák. A kamera rendszer hálózata optikai gerinchálózat kiépítésével valósult meg. Az optikai gerinctől távol eső helyek vezeték nélküli kapcsolat kiépítésével kerültek bekötésre a gerinchálózatba. Ez összesen 2 végpontot jelent. A vezeték nélküli kapcsolat kiépítésére Mikrotik SXTsq 5 ac, Disc Lite5 ac, accespoint-jait kerültek használatra, amely a lehetséges jövőbeni fejlesztéseket is ki tudja majd szolgálni. Az oszlopokon elhelyezésre kerültek még a kamerák és az átjátszók kiszolgáló egységeit tartalmazó 320*360*250mm méretű R&M duplafalú minikabinet kültéri fém szekrényei is. Minden egység BAND-IT típusú

rögzítő szalaggal került felerősítésre az oszlopra. Az optikai hálózat szerelvényei is az oszlopokon kerültek elhelyezésre.

Optikai gerinchálózat

A gerinchálózat SM 9/125 48 szálás ADSS kültéri légekábelrel került kiépítésre, hogy a későbbi fejlesztéseknek tartalékot képezzen. Az optikai hálózat nyomvonala az MVM-ÉMÁSZ üzemeltetésében lévő közvilágítási beton oszlopokon valósult meg. A rendszer topológiáját tekintve 4 ágra osztható. Mindegyik ág esetében egy tartalék szálpár került tervezésre, hogy a 4 ágat a későbbiekben 4db gyűrű topológiára át lehessen alakítani. A rendszer üzembiztonsága érdekében a 8 portos PoE switchek 2 db tápegységről kerülnek megáplálásra, így, ha az egyik tápegység meghibásodik a tartalék tápegység még képes ellátni energiával a switchet. A switchek felfűzésénél az irányelv az volt, hogy 3 kameránál több ne kerüljön egy szálpárra, így egy esetleges meghibásodás esetén 3 kameránál több nem esik ki a hálózathoz. A rendszer központja a Körzeti megbízott irodájában újonnan kialakított megfigyelő helyiségben kap helyet, amely elektronikus behatolásjelző rendszerrel lett ellátva.

Megfigyelő helyiség a Rendőrség KMB irodájában

A hálózat központja a Körzeti Megbízott iroda lesz. Ebben az Önkormányzat fallal leválasztott egy önálló helyiséget, ahol a megfigyelő munkaállomás lett kialakítva. A megfigyelő munkaállomáshoz szükséges eszközök, bútorok a tervnek megfelelően kerültek beszerzésre és elhelyezésre, amelyről az Önkormányzat gondoskodott. Az előtérben került elhelyezésre egy rack szekrény az aktív eszközök és az optikai rendező számára.

Telepítési műszaki leírás áramvételezési pontokhoz

A térfigyelő rendszer elemei csak a kisméretű hálózat oszlopaire voltak elhelyezhetők, ezen belül elvileg minden tartószerkezet típusra felszerelhető. A közép- és kisméretű transzformátorállomások tartószerkezetei a közép- és kisméretű hálózat jelenléte miatt térfigyelő rendszer elhelyezése céljából nem voltak igénybe vehetők.

Villamosenergia-ellátás és elszámolás módja

A térfigyelő rendszert az erőátviteli hálózat oszlopán oszlop csatlakozó dobozon keresztül kellett az erőátviteli hálózatra csatlakoztatni. Az elfogyasztott villamos energia elszámolása mérés nélkül, a beépített teljesítmény és az üzemidő szorzata alapján, hálózathasználati-és villamosenergia-kereskedelmi szerződések alapján történik az üzembehelyezést követően. A bérlő önkormányzat az elfogyasztott villamos energia díját határozott időre érvényes rendszerhasználati-és kereskedelmi szerződése alapján fizeti meg.

A kivitelezés során felmerült kérdések, problémák

WiFi adó elhelyezése a Református templom tornyában: A Taktaharkány felőli bekötő útnál kiépítendő kameraponthoz a hálózat hossza és költsége miatt a templomtornyban szükségessé vált egy WiFi adót elhelyezni, amelyhez az elektromos táplálás ki volt építve, mert a korábbi kamera rendszer rádiós egysége is itt volt felszerelve. A templom tulajdonosától az adó elhelyezéséhez hozzájárulásra volt szükség.

Belógási magasság: a kapuk felett minimum 4,5 méter, út felett minimum 5,5 méter magasság a belógó fák miatt több helyen problémát okozott, így beavatkozásra volt szükség a településüzemeltető cég segítségével.

Tiszadob felé az 5/11 számú oszlopig kellett az optikai hálózatot kiépíteni, onnan vezeték nélküli módon kellett az összeköttetést biztosítani. Ennek a szakasznak az optikával történő ellátása nem volt tervezett, ez többlet költséggel járt.

Vasúti átjárónál 1 db rendszámfigyelő és 2 db 180 fokos kamera elhelyezése az oszlopon lévő egyéb -más szolgáltatók - hálózatok miatt nehézkes volt.

Vasútállomásnál aluljáró figyeléséhez a lépcsővel szemben az épület falára kellett elhelyezni a kamerát. Az állomásépület előtti tér figyelését két kamerával kellett megoldani. Egyik az épület homlokzatára kerül, a másik a kerékpártároló melletti meglévő oszlopra. A MÁV épület falán elhelyezendő kamerákat 30 cm-es távtartóval kellett felszerelni, mert az épület felújítása várható, amikor szigetelő réteg kerül a falakra. MÁV-tól hozzájárulásra volt szükség a kamera felszereléséhez.

Petőfi utca 89. előtt külön oszlopra kellett 1 db rendszámfigyelő- és 1 db átnézeti kamerát elhelyezni. Önkormányzat biztosította és állította fel az oszlopot. Ez tervezési szempontból meglévő oszlopnak volt tekinthető. A terület tulajdonosától hozzájárulásra volt szükség.

Vörösmarty utca felé 8/4 oszlopra 1 db motor zoomos kamera volt szükséges szűk képkivágással a 20. számú kamera helyett (CBA bolthoz volt tervezve).

Gyöngyvirág utca végén külön oszlopra kellett 1 db. kamerát elhelyezni. Önkormányzat biztosította az oszlopot, amely tervezési szempontból meglévő oszlopnak tekinthető. A terület tulajdonosától hozzájárulásra volt szükség.

5/92 oszlopra 1 db kamera szükséges. Az optikát eddig kellett kiépíteni.

A költségek nagy mértékű emelkedésének eredményeképpen a tervezett 23 db kamera helyett 16 db kamera kiépítése történt meg a fejlesztés során, amelyből 6 db rendszámfelismerő funkcióval is rendelkezik.

3.1.7. A település jelenlegi állapota és főbb jellemzői SWOT analízis alapján

<p>Erősségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 106 hektáros Holt- Tisza természeti adottságai – Védett, különleges növény- és állatvilág – A település jó megközelíthetősége minden irányból – Megfelelő távolság a zajos, nagy környezeti terhelésnek kitett területektől – Jelentős mennyiségű önkormányzati tulajdonú beépítetlen terület a település határában 	<p>Gyengeségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lakosság elöregedése – Fejlesztési források hiánya, – Alacsony adóerő képesség – Képzetlen munkaerő magas aránya – Szakképzett munkavállalók hiánya
<p>Lehetőségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Turisztikai fejlesztések a falusi turizmus iránti igény növekedése miatt – Infrastruktúra fejlesztése EU-s fejlesztési pályázati forrásokkal – Ipari fejlesztési területek kialakítása – Önkormányzati foglalkoztatási programok bővítése – Közbiztonság erősítése megfelelő településbiztonsági stratégiával, a térségi rendészeti szereplők együttműködésével és korszerű biztonsági rendszerek kiépítésével 	<p>Veszélyek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Csökkenő népesség – Fiatalok elvándorlása – Aktív korú lakosság külföldi munkavállalása – Pályázati önerő hiánya a fejlesztésekhez – Kevés munkalehetőség helyben – Közbiztonsági problémák pl. környezetkárosítások- falopások, illegális hulladéklerakások, közterületi és közlekedési, szabálysértések, és különböző bűncselekmények) megléte

Forrás: Saját elemzés alapján

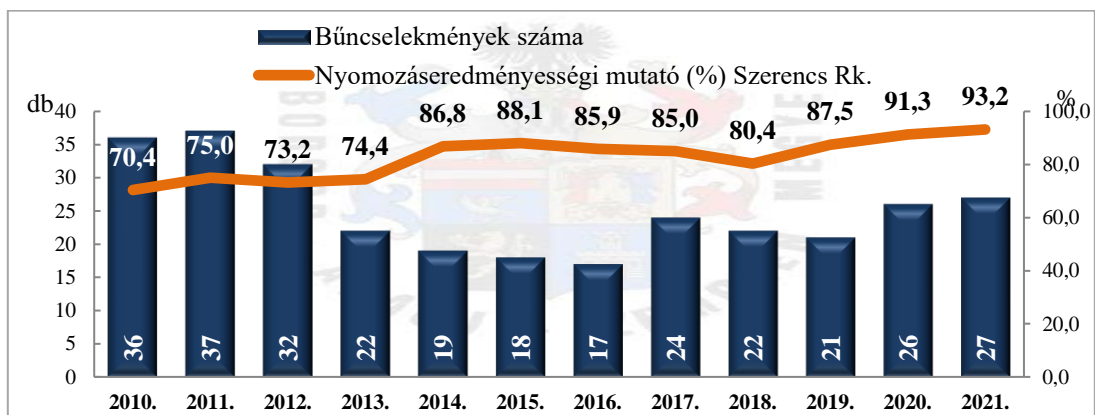
3.2. A Tiszalúc nagyközség településbiztonsági helyzetértékelése

3.2.1. Tiszalúc közbiztonságában közreműködő szervezetek, rendészeti jellegű feladatokat ellátók főbb jellemzőinek és a szervezetek és rendészeti szereplők közötti együttműködések bemutatása.

3.2.1.1. Rendőrség működése a településen

Tiszalúc a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Szerencsi Rendőrkapitányság Taktaharkányi Rendőrőrs illetékességi területéhez tartozik. A rendőrőrs rendőrei mellett a településen 2 fő körzeti megbízott teljesít szolgálatot. A KMB iroda az önkormányzat fenntartásában üzemel, ahol az újonnan kialakított (2022 őszén üzembehelyezett) közterületi térfelügyeleti rendszer központi egysége is elhelyezésre került. A Rendőrség 2020-2021. évi önkormányzatnak készített szakmai beszámolójának adatai alapján^{2 3} az alábbiakkal jellemezhető a közbiztonság helyzete a nagyközségben:

- Erőszakos bűncselekmények az illetékességi területen az elmúlt években nem történtek.
- A regisztrált bűncselekmények száma 2021-ben 67-re csökkent (2020-ban 89 volt), amely adat jelentőségét jól tükrözi az elmúlt 10 év átlaga, amely 108,6 volt.
- A rendőri eljárásban felderített közterületeken elkövetett bűncselekmények száma minimálisan növekedett, amelyet az alábbi ábra szemléltet.

Forrás: Rendőrségi beszámoló Tiszalúc Nagyközség bűnügyi, közbiztonsági helyzetéről 2021. évben

² BESZÁMOLÓ Tiszalúc Nagyközség 2020. évi bűnügyi, közbiztonsági helyzetéről; Szerencsi Rendőrkapitányság Taktaharkányi Rendőrőrs 2021.

³ BESZÁMOLÓ Tiszalúc Nagyközség 2021. évi bűnügyi, közbiztonsági helyzetéről; Szerencsi Rendőrkapitányság Taktaharkányi Rendőrőrs 2022.

- A kiemelten kezelt bűncselekmények száma 2020. és 2021. év között 65-ről 45-re csökkent, amely esetek 10 éves átlaga 75,2.
- A szabálysértési feljelentések száma 1499-ről 1343-ra, míg a helyszíni birságok száma 3459-ről 2187-re csökkent 2020 és 2021. évek relációjában.

Az adatokból kitűnik, hogy a közterületeken elkövetett szabálysértések kivételével minden főbb mutató csökkenő tendenciát mutatott 2020 és 2021. között.

3.2.1.2. *Polgárőrség működése a településen*

A Tiszalúci Polgárőr Egyesület elődje, a 2021. évben 30 éves Országos Polgárőr Szövetséggel megalakulásával közel egyidőben jött létre, noha civil egyesületként csak 25 éve tevékenykedik. Az tiszalúci egyesület megalakulásának egyik vitathatatlan oka az volt, hogy a 90-es években a szomszédos településről, Taktaharkányból indult el a polgárőr mozgalom, ezért is hívják a szomszéd falut a „Polgárőrség bölcsőjének”. Az egyesület 2022. évben 45 taggal rendelkezik (2021-ben 37 fő), akik évente összesen 1000-1500 óra szolgálatot adnak a településen. A feladatok között 2021-ben 19 helyi rendezvény biztosítása, 4 önálló egyesületi akció szervezése, valamint 7 db külső -településen kívüli – esemény biztosításában történő közreműködés szerepelt. Az egyesület tagjai a belterületen végzett járőrszolgálatok mellett rendszeresen végzik a település külterületén található rádiólokátor-torony ellenőrzését, a - MÁV-val kötött együttműködési megállapodás alapján - a vasúti biztonsági berendezések figyelését, valamint - az önkormányzattal együttműködve - a Tisza-holtág partján található Vikend-telep ingatlanjainak biztonsági megfigyelését, legfőképpen a téli időszakban.

Az egyesület 1 millió Ft körüli támogatásból gazdálkodik évente. Legfőbb támogatója a helyi önkormányzat, valamint az országos- és megyei polgárőr szövetség, de számos gazdasági társaság, magánszemély (adó 1% felajánlás útján) is hozzájárul felajánlásokkal a működéshez. Az elmúlt években a legjelentősebb támogatás az Agrárminisztérium és az OPSZ által 2020. decemberében átadott polgárőr személygépjármű volt, amely mellé a támogatók még egy - a külterületi megfigyelési feladatokat segítő - nagy értékű drónt is adományoztak az egyesületnek. 2022-ben létrehozta az egyesület a motoros tagozatát, amelyhez a megyei szövetség 2 db polgárőr robotot biztosított. Az egyesület tagjai is hozzájárulnak a fejlesztésekhez, így esetrögzítő gépjármű fedélzeti kamera, veszélyt jelző sárga villogó és távirányítású keresőreflektor is került az egyesület tulajdonába és használatába így, az elmúlt 2 évben.

Az egyesület számos közbiztonsági jellegű aktivitást szervezett a településen, amelyek között volt fatolvajok elleni-, közlekedési szemléletformáló-, vagy környezetvédelmi akció. Fontos célkitűzés az egyesület számára az idősek segítése és védelme, a fiatalok szemléletformálása és bevonása a helyi közbiztonság fenntartásába. 2022. évben több rendezvényen is a legfiatalabb korosztály, az óvodáskorú gyermekek bevonása, szemléletformálása céljából jelen voltak és segítettek a rendezvény megszervezését és megtartását a polgárőrök, továbbá az iskoláskorú ifjú polgárőröknek a közösségi szolgálat során is lehetőségük van az egyesületben tevékenykedni.

3.2.1.3. Egyes rendészeti feladatot ellátó személyek működése a településen

Mezőőr

Az önkormányzat alkalmazásában 1 fő mezőőr (nem fegyveres) teljesít szolgálatot, amely munkához a mezőri ruházat és eszközök mellett, 1 db terepjáró gépjármű és annak működési költségei biztosítottak.

Jogosult erdészeti szakszemélyzet

Az önkormányzat jelentős nagyságú erdőterületnek a birtokosa és erdőgazdálkodóként megbízási jogviszonyban álló jogosult/ erdészeti szakszemélyzet (2 fő) közreműködésével látja el erdők védelmével kapcsolatos rendészeti feladatait.

Halászati őr

A Sporthorgász Egyesület, mint a Tiszalúci Holt-Tisza és a Takta-csatorna teljes hosszának halászati hasznosítója, kezelője 1 fő hivatásos halászati őrt foglalkoztat, valamint 6 fő társadalmi megbízatású halászati őrral végzi a halállomány megőrzését célzó feladatokat.

Természetvédelmi őr

A település belterületének közvetlen környezetében található az önkormányzat tulajdonában álló területekkel körbevett, Bükki Nemzeti Park kezelésében álló, 106 hektáros Tisza-Holtág, valamint a fokozottan védett természetvédelmi terület a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet, ahol 2 fő természetvédelmi őr lát el folyamatos szolgálatot.

Iskolaőr

A KLIK kezelésében álló helyi általános iskolában (400 tanuló) 1 fő iskolaőr teljesít szolgálatot.

Hivatásos vadász

A nagyközség határában működő Tiszalúci II. Rákóczi Ferenc Vadásztársaság 1 fő hivatásos vadászt alkalmaz a vadállomány szabályozási feladatai mellett, annak megvédése céljából.

3.2.1.4. Rendészeti feladatok ellátók együttműködései a közbiztonság fenntartása érdekében

A rendőrség és a rendészeti feladatok ellátók munkája, valamint a közrend, közbiztonság fenntartásában közreműködő szereplők hatékony együttműködése nélkül a településbiztonság jó állapota elképzelhetetlen. Tiszalúc nagyközségben évről-évre növekszik azoknak az együttműködéseknek, közös akcióknak a száma, amellyel az abban közreműködők nagy mértékben hozzájárulnak a lakosság szubjektív biztonságérzetének javításához.

2021. évben a településen megszervezésre került legnagyobb jelentőségű együttműködések a fatolvajok elleni összevont rendészeti akció, továbbá a polgárőr-rendőr közlekedési akció volt. A Fatolvajok elleni összevont rendészeti akciót Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának kezdeményezése alapján, Tiszalúc nagyközség közigazgatási területén hajtották végre a résztvevők. Az akció célja a település bel- és külterületén található magán- és köztulajdonban lévő erdőterületek, illetve fás területek fáinak védelme, illetve a falopások felderítése, a fatolvajok elfogása volt. Az akció résztvevői voltak a Tiszalúci Polgárőr Egyesület polgárőrei, a Tiszalúci Sporthorgász Egyesület halőrei, a Bükki Nemzeti Park természetvédelmi őrei, a Szerencsi Rendőrkapitányság Taktaharkányi Rendőrőrs rendőrei és önkormányzatunk polgármestere, alpolgármestere és önkormányzati képviselői, akik mindannyian tiszalúci polgárőrként is tevékenykednek. A falopási cselekmények felderítését egy helyi vállalkozó technikai eszköz (emelőkosaras gépjármű) biztosításával is segítette, támogatta. A példaértékű eseményt Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának közbiztonsági koordinátora szervezte és irányította. A rendészeti jellegű összefogást a résztvevők - annak ellenére, hogy fatolvaj nem került elfogásra - eredményesnek és példaértékűnek ítélték. Az eseményről az Észak-Magyarország című napilap 2021. február 24-én megjelent 46. számának 4. oldalán „A magasból is figyelték, hol lophatják a fát” címmel tudósítás jelent meg, amelyhez további képek a boon.hu internetes oldal galériájában „Összehangolt rendészeti akció volt a hétvégén Tiszalúcon a falopások ellen” címmel találhatóak.

A polgárőr-rendőr közlekedési akció során, amelyben a helyi polgárőrök mellett, a Tiszalúcon szolgálatot teljesítő rendőrök és az önkormányzat vezetői és képviselői (akik elsősorban polgárőrként voltak jelen) vettek részt, a helyi közúti közlekedés szabályainak betartására figyelmeztették a nagyközségben kerékpárral és gyalogosan közlekedőket. Az akció során kis

ajándéktárgyak átadására került sor egy helyi önkormányzati képviselő felajánlásából, amelyet a szabálytalanul közlekedők is megkaptak szemléletformálás céljából (pl. sötétedéskor lámpa nélkül közlekedő kerékpáros kerékpár villogót, a gyalogos pedig fényvisszaverő mágneses csíkot). Az akció során a szabálytalankodók meglepetten tapasztalták, hogy a rendőr nem büntet, hanem szolgáltat, segít, edukál, szemléletet formál, amelynek remélhetőleg sok esetben lesz pozitív hozadéka a közlekedésbiztonság javításának területén.

2021. évben a nagyközségben is részt vett a Tisztítsuk meg az Országot programban, amely során a polgárőrség és a helyi horgászegyesület halőrei és tagjai is részt vettek a hulladékok gyűjtésében, valamint a PET Kupa tiszalúci állomásán is csakúgy, mint 2022. év márciusában, amikor a Víkend-telep Tisza-Holtág menti területeit közös Környezetvédelmi akciónap keretében tisztították meg a két egyesület tagjai a hulladékoktól.

Széleskörű összefogással került sor az Országfásítási program keretében a Dózsa György utcai fasor fáinak elültetésére, ahol az önkormányzat összes intézménye, helyi civil szervezete és az óvoda és iskolás korú gyermekek mellett, a rendőrök, polgárőrök, természetvédelmi őrök, halőrök, jogosult erdészeti szakszemélyek, az iskolaőrök 1-1 fát ültettek szervezeteik nevében, amelynek gondozását is vállalták a jövőben.

Nemcsak közbiztonsági és környezetvédelmi akciókban mutatkozik meg a jó kapcsolat a szervezetek között, hanem települési rendezvények biztosítása, rendezése, vagy azokon történő részvételek során is. 2021. évben került megrendezésre egy országos rendezvénysorozat, a Széchenyi 230 Kupa elnevezésű országos kispályás labdarúgó bajnokság nyitóeseménye Tiszalúcon, amelynek a biztosítását a helyi polgárőrség a rendőrség közreműködésével végezte. A település legnagyobb rendezvényén a Tiszalúci Hal/ÁSZ Nap-on évről-évre hatékonyan együttműködik az önkormányzattal a rendőrség, a polgárőrség, a mentőszolgálat és a halőrség. A települési nagyrendezvényen a biztonságért felelős szervezetnek a biztonsági terv elkészítése mellett, a kitelepülések koordinálása, a rendezvény biztonságának a felügyelete, valamint a fellépők védelme volt a feladata. A rendőrség szemléletformáló standdal is jelen volt az eseményen. Az Tiszalúci Apró Polgárőr program beindítása az óvoda 2022. évi Mazsola Party-ján történt, ahol a polgárőr egyesület és a rendőrség volt a meghívott vendégszervezet a gyerekek nagy örömeire, akiknek ügyességi vetélkedő, közbiztonsági témájú rajzverseny volt szervezve a polgárőrök és rendőrök közreműködésével. Az óvodai szemléletformálás mellett a polgárőrség a helyi református gyülekezet által szervezett nyári gyermektáborban is közreműködött az egyházzal történő jó együttműködés keretében.

Az elmúlt 2 évben a rendőrség több alkalommal tartott kerékpár regisztrációs napot a településen a Bike Safe program keretében az önkormányzattal együttműködve.

3.2.2. Közbiztonsági kerekasztal és Tiszalúc közbiztonsági problématerképe

2022. május 11-én Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata a Tiszalúci Polgárőr Egyesület kezdeményezésére első alkalommal hívta össze a Tiszalúci Közbiztonsági Kerekasztalt. A helyi közbiztonságot érintő ügyek megvitatásának fórumára meghívást kapott minden szervezet és rendészeti feladatot ellátó személy, akik jelen szakdolgozat előbbi (3.2.1.1- 3.2.1.3) pontjaiban kerültek bemutatásra. A kerekasztal beszélgetés témái az alábbiak voltak:

- Tiszalúc Nagyközség 2021. évének értékelése közbiztonsági szempontból;
- Partnerségi együttműködések a településen a közbiztonság fenntartása érdekében;
- Közbiztonságot veszélyeztető problémák felvetése- problématerkép megalkotása;
- Az önkormányzat közösségi együttélés szabályairól szóló rendelete megalkotásának előkészítése;
- Közbiztonsági akciók 2022. évben Tiszalúcon;
- Egyéb közbiztonságot érintő témák, felvetések.

3.2.2.1. Közbiztonsági kockázatot jelentő helyszínek a településen

A településen számos közbiztonsági kockázatot jelentő helyszín található. A legnagyobb kockázatot a Vasútállomás és környéke, a Dísz tér, a Dankó Pista és Gárdonyi utcák lakókörzete, a Sportpálya, a Népkert és a település taktaparti peremterületei, valamint külterületen a Tisza-Holtágnál található Víkend- telep jelentik a helyszínek vizsgálata során.

Közlekedésbiztonsági kockázatot a település hernádnémeti felőli bejáratánál található vasúti átjáró, a vasútállomásra vezető út, az általános iskola bejáratainál lévő gyalogos átkelők, a település országos közúti átkelési szakaszának útkereszteződései és a tehermentesítő Gyöngyvirág utcán lehet meghatározni. Az egész településre kiható biztonsági kockázat a közvilágítás kiépítettsége, állapota, korszerűtlensége.

A biztonsági kockázatot jelentő helyszínek közül a Népkert vizsgálata történt meg részletesen.

A Népkert, mint közpark fejlesztése iránti igény és cél bemutatása

Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata elhatározta, hogy mint a Közép-Tisza vidék Taktaközi kapuja, lépéseket tesz új településarculat kialakítására, többek között az épített környezet, és a közterületi épített elemek arculati meghatározásaira. A szándék egyik elhatározása az önkormányzati tulajdonban lévő Népkert (hrsz 882) rendbe- és biztonságossá tétele, valamint

korszerűsítése, amely jóléti céljaival nem csak az itt élők számára, hanem a Tiszalúccra ellátogatóknak is vonzerő lehet a közeljövőben.

A közel négyzet alakú terület nagysága 5425 m². Az észak-déli tájolású helyszín közösségi célt szolgáló sport funkcióval és kisgyermeknek kerítéssel lekerített játszóhellyel.

Napjainkra az aszfaltos sportterületet azonban már egyáltalán nem használják, burkolata erősen töredezett, botlásveszélyes. A nem kellő gondossággal használt pálya és a játszóhely is lassan az enyészeté lesz. Értékei mégis csak vannak, azok a koros platánfák, mezei juharfák a telekhatárok közelében -fasor jelleggel-, amelyek a közelmúltban ifjításra kerültek. Megtartásuk javasolt. Néhány öreg és tekintélyes törzsátmérőjű ezüstlevelű juharfa is található még a terület peremén, amelyek megőrzése a fa kedvezőtlen öregkori tulajdonsága miatt (könnyen szakadva hasadnak az ágai szélhatásra) megkérdőjelezendő. A Népkert nem ékessége Tiszalúcnak kihasználatlansága, és állapotának elszomorító látványa miatt. Megérett a helyzet a jelenlegi állapot felszámolására egy vonzó közhasználatú park létesítésére, ahol a zöldfelület az uralkodó elem a területet díszítő növényanyagával. A fejlesztési terület a Településrendezési terv Szabályozási Terve alapján beépítésre nem szánt terület, zöldterület. (**Dobos Sára** kert-és tájépítész)

A projektben vizsgált terület egyes funkcionális részei más-más szempontokból kiemelték a település életében, de általánosságban elmondható, hogy a terület központi helyzetéből adódóan nagy terhelésnek van kitéve az év különböző időszakaiban a bűnelkövetések szempontjából.

A közterület a településközpontban helyezkedik el. Észak felől a gyűjtő út funkciót betöltő Petőfi utca, keletről egy kereskedelmi funkciójú épület udvara és lakóházak kertvégei, délről egy családi ház kertje, míg nyugat felől lakóutca, a Béke utca határolják. A Népkert területén jelenleg egy színpad, egy játszótér, egy aszfalt burkolatú terület (korábban sportpálya volt), egy nyilvános illemhely (amely nem üzemel) és néhány pad található, amelyről képek a **4. számú mellékletben** található. A Népkert területe nincs kerítéssel lehatárolva a környező közterületektől, kizárólag a magáningatlanok felől kiépített a kerítés. A Népkert területén található játszótér ugyan kerítéssel van körbevéve, amely azonban rossz állapota miatt nem tölti be az elvárt funkcióját.

A Népkert elhelyezkedése Tiszalúc alaptérképén a **4. számú mellékletben** található.

Kiemelt önkormányzati érdek volt az, hogy a Népkert közösségi térként funkcionáljon a jövőben is úgy, hogy elsődlegesen parkként gazdagítsa a lakókörnyezetet sétautak kijelölésével, nyugalmat biztosító kertrészlet létesítésével, és gyermekek, ifjak játszóterével. Fontos szempont volt az is, hogy a mai kor elvárásainak megfelelően modern közösségi tér legyen a parkban, amely okos megoldásokat is alkalmaz és a közbiztonság területén is a legnagyobb fokú biztonságérzet megteremtését segíti. Az önkormányzati érdek találkozott a lakossági igényekkel, s mindezek, valamint a területi, a természeti, és a közvetlen környezeti adottságok figyelembe vételével készült el a Népkert fejlesztési koncepcióterve, amely a **4. számú mellékletben** található.

A projekt koncepciótervben rögzített megvalósítandó műszaki tartalmának kezdeti meghatározásakor - az igényfelmérést követően -, a következő főbb tervezési szempontok kerültek kialakításra, amely mentén a jelenlegi koncepcióterv változat kialakult és mint megvalósítandó megoldás kiválasztásra került.

1. A Népkert egy minden korosztály számára használható közösségi tér legyen.
2. Egyensúlyban legyenek az aktív és passzív elemek, egyaránt lehetőséget nyújtson pihenésre, szórakozásra és sportolásra.
3. Az egyes funkciókat használók ne zavarják egymást.
4. A tervezés során törekedni kell a terület használók maximális biztonságérzetének a megteremtésére, így a koncepció kialakításánál is fontos volt:
  - a terület egyértelmű meghatározása,
  - a folyamatos természetes felügyelet kialakítása,
  - a megfelelő funkciók észszerű vegyítése,
  - a társadalmi kontroll megteremtése,
  - a megfelelő személy- és vagyonvédelmi rendszerek kiépítése,
  - a terület használatának praktikus kialakítása, a problémára fókuszáló tervezése,
  - a használók megfelelő kiképzése.
5. A funkciók elhelyezésénél a praktikus szempontok legyenek figyelembe véve, így pl. a játszótér mellett legyen a várakozó szülőnek kialakított aktív, illetve passzív - várakozó - tér.

6. Legyenek olyan térrészei, amelyek rendezvények megtartására is alkalmassá teszik a Népkeretet.
7. A közlekedő felületek a kialakult helyi szokásokhoz igazodjanak (pl. a teret csak közlekedésre használók a lehető legrövidebb útvonalon tudjanak keresztülhaladni).
8. Az üzemeltetés legyen költséghatékony és fenntartható, ugyanakkor igazodjon a fenntartási feladatokat a későbbiekben ellátó önkormányzati cég személyi és eszközellátottságához.
9. A burkolatok, térbútorok legyenek könnyen tisztíthatóak, javíthatóak.
10. Legyenek korszerű, a mai kor elvárásainak megfelelő elemek (pl. okos megoldások – WIFI pont)
11. A tervezett növényzet ne igényeljen különleges gondozást, a locsolást kivéve, amelyet viszont legyen automatizálható.

Az igények és a tervezési szempontok ismeretében az elkészült és Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott koncepcióterv különböző változatai már csak abban térnek el egymástól, hogy a teljes változathoz képest elmarad-e valamely funkcionális rész, vagy elem megvalósulása forráshiány miatt.

3.2.2.2. Közbiztonságot veszélyeztető problémák – Tiszalúc közbiztonsági problématérképe

A Tiszalúci Közbiztonsági Kerekasztal résztvevői a problématérkép elkészítéséhez az alábbi problémákat fogalmazták meg (a zárójelben írt számok az 5. számú mellékletben található problématérképen jelölt problémák azonosítását segíti):

- „Fatolvajlás, szemétbűnözés” (1)
- Kerékpárlopás (2)
- Idősek ellen elkövetett bűncselekmények (3)
- Közlekedési szabálysértések (4)
- Kóbor ebek- felelőtlen ebtartás (5)
- Orvhalászat, orvvadászat (6)
- Környezeti károsítások (7)
- Kábítószer terjesztés (8)
- Betöréses rablások (9)

- Közterületi szabálysértések (10)
- Rongálások (11)

A felsorolt témák közül a „fatolvajlást és a szemétbűnözést” részletesebben vizsgáltam, amely alapján az alábbi megállapításokat teszem.

- „Fatolvajlás” Tiszalúcon

Zachar (2020) szerint, a környezetkárosítások jelentős hányadát teszik ki a növényzetkárosítások és legfőképpen a falopások, amelyet természetvédelmi területen, illetve védett faj ellen követnek el⁴.

A falopások jellemzően a nagyközség belterületi határához közeli külterületi erdőkben, gyümölcsösökben, zártkertekben, önkormányzati-állami és magántulajdonú területeken egyaránt történnek és rendszeresek. A Tiszalúcot körbevevő természeti környezetet jellemzi, hogy a mezőgazdasági (zártkerti) művelésű területek mellett jelentős, a 106 hektáros Tiszaholtágat körbevevő és a Takta-csatornát övező ártéri erdők nagysága. A falopások zömmel itt valósulnak meg úgy, hogy azokat kisebb adagokban, „bicikliváznyi” vagy „kiskocsinyi” mennyiségben hordják, vagy leginkább tolják- és húzzák el az erdőkből, gátak mellől, külterületi kertekből. A „falopási szezon” nyilvánvalóan és elsősorban a késő őszi-, a téli és a kora tavaszi időszak. Érdekesség, hogy a bűnelkövetés nem folyamatos az egész év során, hanem „tücsök módjára” történik a „rendkívüli fakitermelés”, vagyis csak akkor kezdenek neki a „szorgos munkának” a bűnelkövetők, amikor a fűtési időszak indul. Természetvédelmi területek is találhatóak a település határában, a Bükk Nemzeti Park tájegységét képező Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetben, ahol szintén jelentős a falopások száma. A zömmel védett területeken található állami erdők felügyeletét a nemzeti park természetvédelmi őrei, az önkormányzati külterületek, valamint a mező- és erdőgazdasági művelésű magáningatlanok védelmét és rendészeti feladatait pedig az önkormányzat mezőőre és a megbízott felelős erdészeti szakszemély látja el. A Rendőrség önállóan, vagy a helyben rendészeti feladatot ellátókkal közösen végzi a bűnesetek megelőzésére, vagy annak megtörténtét követően a bűnelkövetők felkutatására irányuló munkáját. Számtalanszor fordul elő a mindennapi gyakorlatban, hogy a lakosság és civil szervezetek is részt vesznek a falopások megelőzésében,

---

⁴ Zachar Zalán (2020.): A környezetkárosítás-bűncselekmény kriminálstatisztikai mutatói és az elkövetők szociálgeográfiai vizsgálata. Belügyi Szemle 2020/1 34. o

vagy felderítésében. Nagy jelentősége van ennek és szükség is van erre a gyakorlatra, amelynek a fontosságát erősíti meg Berei Róbert (2020.) is, aki szerint „a bűnmegelőzés az egész társadalom közügye, amely megkívánja a szereplők összehangolt cselekvését. Az állami szervezetek és a kisebb-nagyobb közösségek mindennapi életére hatást gyakorló önkormányzatok mellett szükség van a különféle társadalmi szervezetek folyamatos együttműködésére, valamint a lakosság aktív részvételére. Mindez feltételezi annak felismerését, hogy a bűnmegelőzés valamennyi szereplő érdeke és közös felelőssége.”⁵

- „Szemétbűnözés” Tiszalúcon

„Rendes ember nem szemetel, a többinek meg tilos!”⁶

Ez a frappáns szlogen jól megfogalmazza azt a társadalmi elvárást, aminek talán a legnehezebb a mai kor körülményei között érvényt szerezni. Egy ókori történetre gondolva, azt is mondhatjuk, hogy sziszifuszi munkának tűnik az illegális hulladéklerakások megszüntetése.

Zachar (2020.) szerint a talajszennyezéssel elkövetett környezetkárosítások általában a legjellemzőbb típusok. Talajszennyezés történhet hulladékkal, veszélyes hulladékkal, állattetemmel, illetve maradványokkal, olajjal, olajszármazékkal, szennyvízzel, trágyával (állati ürülék), vegyszerrel, méreggel.⁷

Tiszalúcon a legjellemzőbb talajszennyezés a hulladékkal, veszélyes hulladékkal történik. Két formája fordul elő a hulladékok illegális elhelyezésének, Az egyik az egy adott területen, koncentráltan történő lerakás, míg a másik az ad hoc jellegű pontszerű lerakások a külterületi utak, gátak, erdőszélek, vízparti részek mentén.

A koncentrált jellegű lerakások az alábbiak szerint – három fázisban - történnek, történtek az elmúlt 10-15 évet vizsgálva.

- A település D-DK-i határvonalán, a Takta mentén található egy évszázadok alatt kialakult magaspárt, löszfal, amelyet talajmechanikai adottságai és jellemzői miatt, a helyiek szakadó partnak is neveznek. Ennek a több kilométeres löszfalnak a

---

⁵ Berei Róbert (2020). Közösségi Bűnmegelőzés. In. Barabás A. Tünde szerk.: Alkalmazott kriminológia. Budapest, 2020. Dialóg Campus 335. o.

⁶ Forrás: Internet

⁷ Zachar Zsolt (2020.): A környezetkárosítás-bűncselekmény kriminálstatisztikai mutatói és az elkövetők szociálgeográfiai vizsgálata. Belügyi Szemle 2020/1 40. o

magáningatlanokkal határos részén alakult ki az a szokás az ott lakók részéről, hogy a telek végén található partoldalra hordták ki és halmozták fel a saját háztartásukban keletkező hulladékokat. Az sem volt példátlan, hogy az ingatlantulajdonos más lakos szemetét fogadta be és helyezte el saját ingatlanának végében valamilyen ellenszolgáltatásért cserébe. Az évtizedek alatt hatalmas mennyiségben összegyűlt hulladékot (88,93 tonna kommunális hulladék és 44,5 tonna építési törmelék) az önkormányzat egy KÖVIM támogatású projekt és önkormányzati közmunka program keretében gyűjtötte össze és szállította el ártalmatlanításra. A takarítás után táblák kerültek kihelyezésre és szemléletformáló akciók megszervezésre. A hulladék ezen területen azonban a 10 év alatt (2010-2020.) szinte hasonló mennyiségben újra termelődött.

- Az elmúlt évtized alatt volt azonban egy másik érintettsége is e területnek, amikor a „nagy takarítást” követően a település akkori vezetője engedélyezte az egyik térségi üzletlánc helyi üzletének bontását (kb. 100 m³-nyi hulladék), majd a járási központban található gyár bontását végző kivitelező cégek részére, hogy több ezer tonna (5-6000 m³) bontásból származó törmelékkel töltsék fel a löszfal melletti önkormányzati területet. (A hatóság 2009. decemberi helyszíni szemlájén tett megállapításai szerint: A feltöltött rész hossza műszaki becslés alapján 280 – 320 méter. A rézsú magassága kb. 4-5 m között változik. A padka kiterjedése kb. 5-10 m szélességű.) Az építési-bontási törmelék itt történő elhelyezésére a kivitelező és az azt engedélyező önkormányzati vezető semmilyen engedéllyel, vagy felhatalmazással nem rendelkezett. Hatósági engedély hiánya miatt, lakossági feljelentés alapján, súlyos és folyamatos környezetszennyezés alapos gyanújával indult rendőrségi eljárás ismeretlen tettes ellen az ügyben, amely végül környezetvédelmi hatósági eljárás keretében került kivizsgálásra. A környezetkárosítási ügyben az önkormányzatot több, mint 10 millió Ft. környezetvédelmi bírság megfizetésére, egy környezeti hatástanulmány elkészítésére, valamint intézkedési tervben foglalt feladatok elvégzésére kötelezte az eljáró hatóság.
- A harmadik fázis a löszfal hulladékos szennyezettségének történetében az volt, amikor 2020-ban az önkormányzat ismét támogatást kapott a 2010-2020. időszakban ismét felgyülemlett lakossági kommunális és vegyes hulladékok eltakarítására és ártalmatlanítására. A Tisztítsuk meg az országot program első támogatási körének keretében 270 m³ vegyes kommunális és 32 m³ építési törmelék került elszállításra a területről.

A fent leírt terület (Takta-part löszfal) hulladékos bűnesetei mellett évről-évre gondot okoznak a település határának különböző pontjain lerakott kisebb-nagyobb (az egy-két zsáktól a teherautónyi mennyiségig) szeméthalmok. Ezeket, a főleg kommunális-, zöld- és építési-bontási frakciókból álló hulladékokat többnyire azok a „tücsök életmódú” helyi lakosok helyezik el, akik a kötelező közszolgáltatást nem veszik igénybe és sok esetben még az ingyenesen részükre biztosított gyűjtődényzetet is értékesítették, az átvételt követően. A külterületi-, vízparti részeken a legnagyobb volumenű hulladéklerakást (zömében zöld- és kommunális hulladékok) és így a környezetkárosítást a „nem rendes ember” üdülőtelek-, illetve ingatlantulajdonosok követik el.

A jelenlegi szabályozás hiányosságai, hibái

Fontos megemlíteni, hogy az elmúlt évtizedben számtalan jogszabályi változás ment végbe és bírói gyakorlat változott, amely a környezetkárosításokra vonatkozott, vagy kihatott azokra. Ezek között voltak kifejezetten károsak is, mint például a 2010. előtti időszakban bevezetett „szociális bűnözés” fogalma, amely az akkori igazságszolgáltatási rendszer kényszere mellett, a probléma megoldására vonatkozó tehetetlenségét mutatta. Az nonszensz fogalom alkalmazásának továbbá kimutatható és súlyos következményei voltak a térségben, amelyet a következő konkrét tiszalúci eset megfelelően reprezentál. Fatolvajokat fogott meg a rendőrség, akiktől lefoglalta az eltulajdonított fát a tetten érést követően. Gyorsított eljárásban – amely az esetet követően 2 napon belül megtörtént – hozott ítéletet az illetékes bíróság, amely ítélet értelmében a kis értékre elkövetett falopás során lefoglalt fát – tekintettel arra, hogy tulajdonos nem jelentkezett a tulajdonáért – vissza kellett adni az elkövetőknek, a szociális helyzetükre tekintettel. Utóbbi ok miatt még pénzbírsággal sem sújtotta az elkövetőket a bíróság, tekintettel arra, hogy nincs olyan jövedelmük, amelyből a bírság megfizethető. Megjegyezni kívánom, hogy a bűnjel már rég elégett az elkövető kályhájában, amikor a tulajdonos még tudomást sem szerzett a fájának ellopásáról. Örvendetes, hogy a mai jogalkotásban és alkalmazásban a bűn elkövetése esetén a szociális helyzet vizsgálata csak előbbi magyarázatára szolgálhat és nem a büntetés alóli mentességre!

Az előző eset bemutatása során a megjegyzésre került, hogy a tulajdonos érdekei nem kerültek előtérbe, azok leginkább „elfüstöltek”, csak éppen más kályhájában. A hulladékokkal kapcsolatos bűnesetknél viszont pontosan az előbbi eset ellenkezője tapasztalható jelenleg a jogszabályok értelmében a tulajdonos szemszögéből. Az illegális hulladékok elhelyezéséért

meg közvetetten éppen az ingatlan tulajdonost teszi felelőssé a jogszabály. Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának 2022. évben 5 folyamatban lévő ügye van, amelyben az önkormányzat tulajdonában lévő területen történt illegális hulladékelhelyezés kapcsán, az illetékes kormányhivatali szerv az önkormányzatot kötelezi az - ismeretlen tettes által elhelyezett - hulladékok felszedésére, szállítására és ártalmatlanítására. A jelenlegi gyakorlatban különösen érdekes az, hogy az említett 5 esetből 2-nél az önkormányzat maga jelezte (mezőöri jelzést követően) a hatóság felé a hulladék illegális elhelyezését a területén. A szemétkupac teherautónyi mennyiségben tartalmazott építőipari céges és személyes iratokat, építőipari eszközöket (pl. 16 db munkavédelmi sisakot), gépjármű rendszámablákat stb... Hiába a számtalan tárgyi bizonyíték a bűnelkövető azonosíthatósága érdekében, ez alapján mégsem bizonyítható a jelenlegi szabályozás szerint, hogy a hulladék elhelyezője ebben az esetben nem a terület tulajdonosa. Ez, a jelenlegi jogi szabályozás és a kormányhivatali szervekhez történő telepítése a hatósági feladatnak, személyes tapasztalataim alapján, a kis volumenű, de összességében hatalmas mennyiségű környezetkárosítás esetén, nem a valós elkövetőkre fókuszál, ezért álláspontom szerint érdemi megoldást sem fog eredményezni a probléma kapcsán.

A fent leírtak alapján, valamint a Tiszalúci Közbiztonsági Kerekasztal résztvevői által összegyűjtött problémák és lokalizáció alapján készítettem el Tiszalúc nagyközség Közbiztonsági problématerképét, amely az **5. számú mellékletben** található és amelyen a problémák azonosítását az egyes problémák mellé írt sorszám segíti.

4. A Településbiztonság menedzser szakirányú továbbképzési szak keretein belül megismert Településbiztonsági „JÓ GYAKORLATOK”

Az egyetemi képzés keretein belül Dr. Kovács Sándor r. ezredes, mesteroktató szervezésével nyílt alkalma a szakirány hallgatóinak arra, hogy számos gyakorlati helyszínt meglátogatva, az egyes településeken a közbiztonság érdekében végzett szakmai munka feltételeit, módszereit, lehetőségeit, problémáit, veszélyeit, eredményeit és legfőképpen a „JÓ GYAKORLATAIT” megismerjék.

4.1. Nemzeti Közszolgálati Egyetem „JÓ GYAKORLATOK”

Az egyetemi oktatás keretein belül számos, a szakmai ismeretek elsajátítását nagy mértékben segítő módszer került bemutatásra. Ilyen volt az első oktatási héten a Rendészettudományi Kar hallgatóinak szakestje, ahol a különböző rendészeti területekről meghívott vendégek életútjukon keresztül mutatták be az általuk választott és végzett rendészeti szakma előnyeit, sikereit, eredményeit, valamint annak motiváló tényezőit. Hasonlóan jó gyakorlat volt a rendőrség budapesti Tevékenység Irányítási Központjának osztályvezetője, Kovács Attila által tartott előadás, vagy Tomis Károly zuglói körzeti megbízott rendőr előadása a Szomszédom a rendőr programról. Rendkívül érdekes és hasznos gyakorlat volt Dr. Molnár Katalin gyakorlati órája, amelyben a Police Cafe mintájára szervezett csoportos foglalkozás keretében dolgoztak fel a hallgatók egy-egy közbiztonságot érintő témakört.

4.2. Pátyi Önkormányzati Rendészet „JÓ GYAKORLATOK”

Hermann Gábor, a Pátyi Önkormányzati Rendészet vezetője mutatta be a városi rendészetet, amely egy Integrált Rendészeti Modell keretein belül működik. A jó gyakorlatok között fontos megemlíteni a „Kettő az egyben” elv érvényesülését, ugyanis a közterület felügyelők egyben mezőőri rendészeti vizsgálóval is rendelkeznek, így mindkét feladat ellátásába bevonható az állomány. A rendészet vezetője előadásában kiemelte, hogy munkájuk során nagy hangsúlyt fektetnek a fenntarthatóság biztosítására és a hatékonyság folyamatos növelésére. A Jó gyakorlatok között kiemelném azt, hogy a közterület-felügyelők nem „büntető rendész”-ként, hanem inkább a „szolgáltató rendész”-ként végzik mindennapi munkájukat, amelyre jó példa volt a közterület-használati engedély kérésének gyakorlata. A kérelmet sok esetben a kérelmező részére helybe viszi, sőt annak kitöltésében is segít, amelynek az eredménye az lett a lakosok mintegy szolgáltatást veszik igénybe a közterület-használatát és annak díját is ekként fizetik meg. Jó gyakorlatként jelenik meg Pátyon a rendészet rendőrséggel való szoros együttműködése, amely mellett az önkormányzat még anyagi támogatást is biztosít a rendőrség

eredményes munkájához. A rendészet technikai felszereltsége kiváló és külön említést érdemel a szolgálati gépjárművek egységes, modern megjelenése.

4.3. Gödöllő Városrendészet „JÓ GYAKORLATOK”

Zimányi Norbert, a Gödöllői Városrendészet vezetője mutatta be a rendészet működését, amely rendkívül jól szervezett és a technikai eszközállománya is megfelelő. Külön említést érdemel Gödöllő Város térfelügyeleti kamera rendszere, valamint az a számítógépes szoftver, amely a közterület-felügyelők munkáját segíti és amelynek fejlesztésében a rendészet vezetője folyamatosan részt vesz. Példaértékű jó gyakorlat a város PEDIBUSZ programja, amelyben nyugalmazott pedagógusok kíséretében sétálnak végig reggel a pedibuszt igénybevevő iskolás korú gyerekek a lakóhelyükről az iskolába. A „lábbuszozás” közben jó levegőn vannak a gyerekek, sétálnak és mindezt felügyelettel, biztonságosan teszik. Nagyszerű a program, amelynek útvonalait folyamatosan bővíti a város.

4.4. Balatonalmádi Rendőrkapitányság „JÓ GYAKORLATOK”

Két egyetemi hallgató Kiss János Alex veszprémi és Horváth Ferenc ajkai rendőr szervezésében került sor a Balatonalmádi Rendőrkapitányságon megtartott gyakorlati napra, amely során számos jó gyakorlat került ismertetésre. Az első előadást Borbély Zoltán r. alezredes, a kapitányság vezetője tartotta. Jó vezetői meglátásra és racionális döntésekre van szükség egy olyan helyzetben, amikor a megnövekedett energiaárak miatt rendőrőrs épületet kell üzemén kívül helyezni. Ennek azonban olyan következménye is lehet, hogy a bűnözők a jelenlét hiányának tudatában bátrabbá válnak. Itt azonban a vezetői döntés alapján a látszatot fenn kell tartani és nemcsak a munka kezdetén, vagy végén kell az épületből indulni, vagy érkezni a rendőröknek, de nap közben is fent kell tartani a folyamatos jelenlét látszatát. Másik jó gyakorlat a Közbiztonsági séta, amely során a kapitányság vezetője és a város polgármestere havonta bejárja a város azon területeit, ahol valamilyen közbiztonságot érintő probléma felmerül és személyes, közvetlen beszélgetéseket folytatnak a lakosokkal a problémákról és azon megoldásának lehetőségeiről. Míg a Pofátlan(TAN)ítás program, az intelligens gyalogátkelő megvalósítás és a Bringapont létrehozása a városban a közlekedési balesetmegelőzésben segít, addig a helyi polgárőrséggel a horgász szervezetek szövetségével és a helyi vadásztársaságokkal való jó együttműködése a rendőrségnek szinte minden balatoni térségre jellemző probléma megoldása esetén hatékonyságot fokozó tényező, főleg akkor, ha a rendőrkapitány maga is aktív polgárőr a városban és halismereti vizsgával rendelkező halórként is tevékenykedik.

Jó gyakorlatokban az önkormányzat részéről sincs hiány, ugyanis a város alpolgármestere, aki az önkormányzat Humán Bizottságának is vezetője iskolaigazgatóként elmondta a szakmai napon, hogy számtalan eszközök van a közbiztonság fenntartásával kapcsolatban. Ilyen eszköz a Civil Szervezetek Védőhálója, amelyben a civil egyesületek működését segítik, vagy a Szociálpolitikai Kerekasztal, amely a bűnmegelőzés egyik legfontosabb helyi fóruma, de ilyen eszköz az idősek segítése és bűnmegelőzési szempontú szemléletformálása, vagy az „Év rendőre kitüntetés”, amellyel a városban szolgálatot teljesítő rendőrök munkáját ismeri el az önkormányzat. A szomszédos településen (Balatonfüzfő) működik az „Ifjú őrszem program”, amelyben az ifjú őrszemek nemcsak az iskolás gyerektársaik étkezőbe történő átvonulását segítik a forgalmas közúton, vagy közlekedésbiztonsági szakkörön vesznek részt, hanem a Balaton biztonságos megközelítését is tanulják, illetve úszásoktatáson is részt vesznek a program résztvevői. Kiemelt és fontos szerep jut az iskolaőrnek, amelynek azonban a hiánya megmutatkozott a közelmúltban a szakmai alkalommal bemutatott iskolában.

Jó gyakorlatokat ismertetett a Balatoni Horgászegyesületek Szövetségének elnöke, aki kiemelte a 2018. 02. 14-én aláírt együttműködési megállapodást az ORFK és a MOHOSZ között, mivel ennek köszönhetően a balatoni halőrök hetente legalább egy alkalommal közösen járőröznek/ellenőriznek a helyi rendőrökkel. Kiemelendő a horgászszövetség szolgálati gépkocsijának festése, amely kék-fehér színeivel a tilosban járó horgászokat sokszor megtéveszti és megijeszti, főleg akkor, ha a halőr mellett rendőr is ül az autóban.

A helyi vadásztársaság (Újkúti VT) vadászmentere szerint a vadak bejárása a lakott területre és megjelenésük a Balaton parti területeken komoly problémákat vet fel, amely jelenség csökkentésére a lakosságot és üdülőtulajdonosokat folyamatos kommunikációval és edukációval készítik fel. Nagyon jó gyakorlat, hogy a vadásztársaság nemcsak segít, de részt is vesz az illegálisan szemetet lerakók elfogásában, illetve a lerakók felszámolásában.

4.5. Bicske Rendőrkapitányság „JÓ GYAKORLATOK”

A rendőrkapitányság vezetője korábbi, településvezetőként szerzett tapasztalatait, valamint ismereteit hatékonyan alkalmazza és ez kiemelten jó együttműködést eredményez az önkormányzat és rendőrség között.

4.6. Közbiztonsági Ankét a Taktaköz Kapujában Tiszalúcon - „JÓ GYAKORLATOK”

Tiszalúc alpolgármestereként és polgárőr vezetőként, valamint a Nemzeti Közszerződési Egyetem hallgatójaként, Dr. Kovács Sándor r. ezredes mesteroktató szakmai támogatásával készítettem elő Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata, a Nemzeti Közszerződési Egyetem RTK Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék és a Tiszalúci Polgárőr Egyesület által közösen megszervezett „Közbiztonsági Ankét a Taktaköz Kapujában Tiszalúcon” című szakmai rendezvény. Az ankét programja az alábbi volt:

- Tiszalúc Nagyközség Polgármesterének köszöntője
- A komplementer rendészet célja, szerepe, alkalmazásának lehetőségei a Taktaköz közbiztonságának javításában
- A rendvédelmi oktatás szerepe és lehetőségei a kistérségek közbiztonsági helyzetének javításában - Nemzeti Közszerződési Egyetem
- A házigazda település – Tiszalúc, mint a Taktaköz kapuja - és a helyi polgárőr egyesület rövid bemutatása- Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata
- Közrend, közbiztonság helyzete a Taktaközben -Rendőrség
- Civil szervezetek szerepe a Taktaköz közbiztonságának fenntartásában - Polgárőrség
- Országos Mentőszolgálat taktaközi térségi tapasztalatai, a rendvédelmi szervezetekkel történő együttműködés bemutatása - Országos Mentőszolgálat

Az Ankét Tiszalúc polgármesterének, Siri Norbertnek a köszöntőjével kezdődött, majd videóhívás keretében vett részt a Nemzeti Közszerződési Egyetem oktatási rektorhelyettese, Dr. Christián László r. dandártábornok, aki az együtt gondolkodás, a „közös nyelv” és az együttműködések fontosságát hangsúlyozta a közrend, közbiztonság megteremtésében, valamint azt, hogy az állami szereplők csak magukban nem tudnak megfelelő eredményt elérni az ország 3178 településén, ahhoz a helyi rendészetben közreműködő szereplők is szükségesek, mint a komplementer rendészet szereplői. Az Országos Polgárőr Szövetséget az általános, oktatási és önkormányzati elnökhelyettes Kardos Pál képviselte, aki a Budapesti Polgárőr Szövetség elnökeként, továbbá önkormányzati rendészeti vezető és egyetemi oktatóként is jelen volt az eseményen. Köszöntőjében a legfontosabbnak azt tartotta, hogy beigazolódott az, hogy az egyetemi oktatás keretein belül helye a településbiztonsági képzésnek. A Szerencsi Rendőrkapitányság vezetője Keresztesi János r. alezredes a Taktaköz közbiztonsági problémáit

és a rendőrség által elért eredményeket ismertette, hangsúlyozva, hogy mennyire fontos a civil szervezetekkel és az egyéb rendészeti szereplőkkel történő együttműködés a munkájuk eredményessége szempontjából. A Rendőrkapitány külön kiemelte a Tiszalúci Polgárőr Egyesület példaértékű működését, valamint az egyesületnek a rendőrséggel és a rendészeti szereplőkkel fennálló jó kapcsolatát, együttműködését, amelynek számos közös akció és közös siker az eredménye. A BAZ Megyei Rendőr-főkapitányságot Szerencsi Árpád r. alezredes, megyei rendőrfőkapitány-helyettes képviselte, aki elmondta, hogy az egyik legfontosabb feladat a kommunikáció a közrend, közbiztonság területén tevékenykedők között. Fontos még szerinte a rendészeti szereplők, a lakosság és a rendőrség közös felelősségvállalása, amely nélkül eredményeket nem lehet elérni.

Az életbiztonság is egy nagyon fontos területe a közbiztonságnak, erről beszélt az Országos Mentőszolgálat Észak-magyarországi Regionális Mentőszervezetének igazgatója, Dr. Kádár Balázs, aki a Tiszalúci Mentőállomás szervezetének fejlesztése mellett elmondta azt is hogy számtalan eset fordul elő, amikor a mentős kollégái élete kerül veszélybe akkor, amikor nekik mások életét kell megmenteni. Az ankéton Dr. Szemán Ákos, mit a BAZ Megyei Polgárőr Szövetség elnök-helyettese tartott előadást a megyében működő polgárőr civil szervezetek munkájáról és eredményeiről és Taktaharkány polgármestereként szólt arról is, hogy a települések életében milyen fontos helyen van a megfelelő közrend, közbiztonság. A Közbiztonsági Ankét szakmai színvonalát emelte Dr. Németh Zsolt nagyszerű előadása a bűnmegelőzés témakörében.

A szakmai napra meghívottak köre:

- Taktaközi önkormányzatok polgármesterei
- BAZ Megyei Rendőr-főkapitányság - Szerencs Rendőrkapitányság - Taktaharkányi Rendőrőrs vezetői, rendőrei
- Országos Polgárőr Szövetség - BAZ Megyei Polgárőr Szövetség vezetői, térségi koordinátorok,
- Nemzeti Közszolgálati Egyetem RTK oktatói és a Településbiztonsági képzés hallgatói
- Belügyminisztérium közfoglalkoztatásért felelős megyei koordinátora
- Taktaközi polgárőr egyesületek vezetői
- Bükk Nemzeti Park- természetvédelmi őrszolgálat
- Tiszalúci II. Rákóczi Ferenc Vadásztársaság- vadőri szolgálat

- Sporthorgász Egyesület Tiszalúc- halóri szolgálat
- Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata (önkormányzati képviselők, jegyző, mezőőr, erdészeti jogosult szakszemély)

A szakmai nap résztvevői:

- R. dandártábornok 2 fő
- R. ezredes 3 fő
- R. alezredes 2 fő
- R. őrnagy 2 fő
- R. törzsszázlós 1 fő
- R. zászlós 2 fő
- Nemzeti Közbiztonsági Egyetem oktató 4 fő
- Nemzeti Közbiztonsági Egyetem hallgató 7 fő
- Országos Mentőszolgálat vezető 1 fő
- Országos Polgárőr Szövetség vezető 1 fő
- Megyei Polgárőr Szövetség vezető 4 fő
- Polgárőr 12 fő
- Természetvédelmi őr 1 fő
- Mezőőr 1 fő
- Hivatásos halór 1 fő
- Hivatásos vadász 1 fő
- Jogosult erdészeti szakszemély 2 fő
- Polgármester, alpolgármester 7 fő
- Önkormányzati helyi képviselő 8 fő
- Helyi intézményvezető 6 fő
- Önkormányzati rendészeti vezető 2 fő
- Közterületfelügyelő 2 fő
- Rendészeti szakértő 1 fő

Forrás: Saját képek és szerkesztés

4.7. Budapest Terézváros VI. kerület „JÓ GYAKORLATOK”

A Terézvárosi Rendészet vezetője Dobos Ágnes és munkatársa Vásárhelyi András - akik mindketten az egyetem településbiztonsági menedzser szakirányú képzésének hallgatói - mutatták be Terézvárosi Polgármesteri Hivatal osztályaként működő szervezetet. A munkahelyet körbejárva mindent a rend ural. Jó gyakorlat, hogy a kerület problématerképe pontosan elkészített és az folyamatosan aktualizált, így a jól meghatározott helyek és problémák alapján, a feladatok megfelelően tervezhetőek, ütemezhetőek. Az állandó feladatok éves feladattervben rögzítettek. A térfelügyeleti kamerarendszer központjában önkormányzati közterület-felügyelők és aktív rendőrök figyelik a kamerák képeit, így a kellő gyakorlattal és szakmai ismerettel rendelkező szakemberek nagy hatékonysággal végzik a bűnesetek felderítését, vagy sok esetben azok megelőzését.

4.8. Bátorterenyre „JÓ GYAKORLATOK”

Nagy-Majdon József polgármester mutatta be Bátorterenyre várost a szakmai gyakorlati nap résztvevőinek, amelynek kapcsán rögtön megállapítható volt, hogy bár Nógrád megye egyik településéről van szó, de nagyon sok a hasonlóság Bátorterenyre és az általam vizsgált település működése, problémái, fejlődési lehetőségei és a problémák megoldásához kitűzött célok alapján. A 12.000 fő lakónépességgel rendelkező települést 1989. március 01-én nyilvánították várossá. 2010. évben a munkanélküliség a településen 34%-os volt, amikor elindultak az új típusú közfoglalkoztatási programok, amelynek legfontosabb eleme az volt, hogy a szociális segélyezés rendszere helyett munkát biztosítson a rászorulóknak.

A jó gyakorlatok tekintetében a legfontosabb az az álláspont a településen, hogy az önkormányzat és a rendőrség nem uralkodik a településen, hanem szolgáltató és ezzel az egyik célkitűzése az együttműködő szervezeteknek az, hogy a lakos bizalmának elnyerése a legfőbb cél. Az önkormányzat folyamatosan együttműködik a rendőrséggel, a Város szolgálatáért elismerést a közbiztonságért dolgozók is kapják, valamint a Közbiztonságért Alapítványon keresztül számos támogatást nyújt az önkormányzat. Az általános iskolában drogprevenációs programmal, közlekedés biztonsági versennyel, továbbá a Biztonságos Vakáció Program keretében Közbiztonsági tábor szervezésével vonják be a városban a gyerekeket a szemléletformálásba. A város határában található a Közlekedési balesetben elhunytak emlékműve, amely a maga sokkoló látványával szintén a közlekedés biztonságának fontosságára hívja fel a figyelmet. Ebben az évben jött létre a város önkormányzati rendészeti osztálya, amelynek vezetője több évtizedes rendőri múlttal rendelkező szakember lett.

Bátorterenyén működik a megye „legfiatalabb és legkisebb” rendőrkapitánysága, amelynek KMB-s múlttal rendelkező helyettes vezetője a hallgatóság kérdésére elmondta, hogy tapasztalatai szerint a körzeti megbízottak inkább a településen lakó rendőrnek kell lennie.

A Nógrád Megyei Polgárőr Szövetség vezetőjének előadásából kiderült, hogy a megyei szervezet legfőbb célja az ifjúság bevonása a közbiztonsági feladatok ellátásába, amelyet leginkább pályaorientációs ifjúsági programok szervezésével próbálnak megvalósítani.

A polgárőr vezetőt követően Dr. Németh Zsolt r. ezredes A civil szervezetek szerepe a bűnmegelőzésben című előadását hallgatták meg a résztvevők, amelyben hangsúlyozta, hogy a civil szervezetek a modern társadalom fontos eleme, viszont a polgárőrség csak szituációs

bűnmegelőzést végez, amely zömmel csak a bűnalkalmakra korlátozódik, a bűnügyi okokra nem. Előadásában a rendőrség munkájára is kitért egy orvosi hasonlattal, amely szerint a rendőrség a rendet, mint a jó orvos fenntartja, támogatja, de nem teremti.

Zahorech Sándor r. ezredes Nógrád Megyei Rendőrfőkapitány-helyettes Dr. Németh Zsolt ezredes orvosi hasonlatával kapcsolatban elmondta, hogy a településeken szolgálatot teljesítő körzeti megbízott az tulajdonképpen a rendészeti házi orvos, aki az elsődleges diagnózist felállítja, azaz a keletkezés helyszínén detektálja a problémát. A Rendőrezredes a biztonságot egy mátrixhoz, egy hálószerű összefonódáshoz hasonlította, amelyben az önálló arculattal rendelkező szervezetek hatékony együttműködéseként egy együttműködési háló jön létre, amelynek az alapja a bizalom és a kölcsönös akarat. Álláspontja szerint a biztonságot nem lehet pénzzel megváltani, ezért fontos, hogy a hatóságok akarjanak biztonságot szolgáltatni. Jó gyakorlatként, sőt egyenesen „nógrádikum”-ként minősítette azt, hogy a megye polgárőr egyesületeinek vezetői közt nagyon sok a településvezető. Szintén jó gyakorlatként ismertette a rendőrségnek a természetvédelmi őrszolgálattal közös munkacsoportjának működését, amely elsősorban a természetvédelmi területeken gyakori természetkárosításokat hivatott megelőzni, vagy annak megtörténte után felderíteni.

4.9. Mátraverebély – Szentkút „JÓ GYAKORLATOK”

Mátraverebély egy nógrádi község, amelyet a település polgármestere és a korábban itt jegyzőként dolgozó Dr. Kovács Sándor r. ezredes.

A települést kettészeli a 21-es számú országos közút, amelynek É-i településrészén jelentős számú a mélyszegénységben élő lakos, a lakóingatlanok zöme elhanyagolt.

Mindezek ellenére egy multifunkciós sportpark fejlesztés valósult meg az elmaradott településrészen az elmúlt években, amely önmagában nem elegendő és nem is megfelelő az itt elindult közbiztonsági szempontból kedvezőtlen folyamatok megfékezésére, megállítására.

Óriási a kontraszt Mátraverebély település és a közigazgatásilag hozzátartozó vallási zarándokhely, Szentkút fejlettsége és közbiztonsági jellemzői között. Míg a településen a helyi lakosok közbiztonsági problémáit kell szem előtt tartani, addig a zarándokhelyen évente több tízezer ember biztonságát kell megteremteni.

5. Tiszalúc Nagyközség településbiztonsági fejlesztésének lehetőségei, javaslatok a fejlesztési koncepció elkészítéséhez

5.1. A Tiszalúc településbiztonsági stratégia

Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának jelenlegi képviselő-testülete elkötelezett a településen az állampolgárok biztonságérzetének javításában, ezért - a Nemzeti Bünmegelőzési Stratégiában (2013-2023)⁸ rögzített - Magyarország kriminálpolitikai törekvéseinek megvalósításához a nagyközség területén úgy tud hozzájárulni, hogy elsődlegesen megalkotja a helyi bünmegelőzési stratégiát is magában foglaló településbiztonsági stratégiáját, amelyben a nemzeti stratégiához hasonlóan meghatározza a kiemelt beavatkozási területeket és elsődlegesen az elvárt társadalmi hatásokat.

Fontos szempont, hogy az önkormányzat településbiztonsági stratégiája megalkotásakor minden helyi adottságot és sajátosságot a valós állapotnak megfelelően tárjon fel és annak megfelelően adjon elvi iránymutatásokat a fejlesztésre vonatkozóan. A stratégia megalkotásánál törekedni kell a fenntartható és önfenntartóvá váló programok, kezdeményezések kidolgozására és az azokhoz szükséges célkitűzéseket kell megfogalmazni, ugyanis a jelenlegi uniós pályázati támogatási rendszerben ez ma már elengedhetetlen szempont. A TBNS lehetőséget adott, hogy a bünmegelőzésben minél több szervezet aktív szerepet tudjon vállalni, így törekedni kell arra, hogy ez minél szélesebb körben megvalósulhasson. Christián László (2022.) szerint nagyon fontos, hogy a bünmegelőzésben érintett intézmények és állampolgárok között, ne üres, formális kapcsolat legyen, ugyanis a társadalom biztonsága az intézmények és polgárok kollektív munkájának az eredménye.⁹

Tiszalúc Településbiztonsági Stratégiájának megalkotásába be kell vonni a Közbiztonsági Kerekasztal résztvevői mellett a teljes lakosságot és a településen bármilyen érdekeltséggel rendelkező magánszemélyeket és szervezeteket is, mindezt úgy, hogy érvényesüljön a Kardos Pál (2022) által megfogalmazott „globálisan gondolkodni, lokálisan cselekedni” elv.

---

⁸ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bünmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)

⁹ Christián L. (2022.): Komplementer rendészet. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 64. o

5.2. Helyi jogi szabályozás és a hatékony közbiztonsági rendszer

Tiszalúc Nagyközség Önkormányzatának hatályos rendeletei közül 1-2 db olyan jogszabály van, amely kifejezetten a helyi közrend, közbiztonság fenntartására irányul. A legjelentősebb a közterületek-használatának rendjére vonatkozó rendelet. Fontos alapelv, hogy csak a szükséges mértékben szabad jogi normákat alkotni a problémák megoldására a túlszabályozottság elkerülése miatt, azonban elengedhetetlennek tűnt a közösségi együttélés szabályait tartalmazó rendelet megalkotása a nagyközségben annak ellenére, hogy sok esetben az általánosan elfogadott erkölcsi-viselkedési normákat tekintve evidenciákat tartalmaz. A rendelet a nagyközségben 2023. január 1-én lép hatályba. A másik fontos alapelv, hogy a jogi norma csak akkor éri el a megfelelő hatást, ha az abban foglaltak következetesen betartásra kerülnek, ezért Tiszalúcon létre kell hozni azt a szervezetet, amelynek feladata az önkormányzat illetékességi területén a közrend, közbiztonság fenntartásában történő közreműködés a rendvédelmet ellátó a rendőrség mellett, valamint össze kell hangolni a komplementer rendészet helyi szereplőinek a munkáját.

5.3. A közrend, közbiztonság rendészeti szereplőinek együttműködése Tiszalúcon

Az egyik legfontosabb feladat Tiszalúc nagyközségben a komplementer rendészet alapköveinek a letétele a közrend, közbiztonság megfelelő állapotának, a lakosság legmagasabb szintű szubjektív biztonságérzetének az elérése szempontjából. A Christián László (2022) által meghatározott alapkövek - a megelőzés, a proaktivitás, a társadalmi tudatosítás, a társadalmi beágyazottság, a biztonsági rések betöltése és az állami rendvédelem tehermentesítése¹⁰ – mindegyike fontos és elengedhetetlen, de a napjainkban zajló globális események miatt, talán mégis ki kell emelni az állami rendvédelmi szervezetek tehermentesítését. Tiszalúcon, a település szintjén, a komplementer rendészet szereplőiből több is hiányzik, valamint az együttműködések is inkább két-három szervezet közötti közös metszeteket tartalmaznak, mintsem minden szereplőt magában foglaló, egymást kiegészítő, tehermentesítő szakmai kapcsolatokat. A jelenleg jellemző együttműködési modell és a korszerű, társadalmi kooperációt és kollektív munkát ábrázoló modellt a **6. számú melléklet** tartalmazza. A komplementer halmazok közös pontján természetesen Tiszalúc lakossága és a nagyközségben bármely érdekeltséggel rendelkező magánszemélyek és szervezetek közössége áll. Jól látszik továbbá a komplementer halmazok vizsgálatánál, hogy az önkormányzat közreműködését jelenleg nem segíti rendészeti szakemberekből álló önkormányzati rendészeti szervezet (mert

---

¹⁰ Christián L. (2022.): Komplementer rendészet. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 65. o.

nincs ilyen létrehozva) és magánbiztonsági cégek sem működnek a településen, amelyek működési feltételeinek a megteremtése a településen nemcsak a rendőrség, hanem az önkormányzatnak is érdeke és feladata. Álláspontom szerint a hiányzó szereplőket a lehető legrövidebb idő alatt létre kell hozni, illetve be kell vonni a kollektív munkába úgy, hogy létre kell hozni a „Tiszalúci Élet- és Közbiztonsági Együtműködési Hálót”, amelyet a nógrádi rendőrfőkapitány-helyettes Zahorecz Sándor r. ezredes (2022.) szerint a kölcsönös bizalomnak és akaratnak kell összekötnie és amelyben a különböző arculattal rendelkező, de közös célért dolgozó szervezetek, vagy személyek tevékenységei hálószerűen összefonódva és hatékonyan együttműködve végzik hivatalos- vagy önkéntes munkájukat a nagyközségben a közrend, közbiztonság fenntartása érdekében. A „Tiszalúci Élet- és Közbiztonsági Együtműködési Háló” szemléltető ábráját a **7. számú melléklet** tartalmazza.

5.4. Önkormányzati rendészeti szervezet létrehozása

Az önkormányzati rendészeti szervezet létrehozása és fenntartható működtetése az egyik legfontosabb célkitűzése kell, hogy legyen Tiszalúc Nagyközség Településbiztonsági Koncepciójának. Önkormányzati rendészeti szervezet létrehozására számos jó példa került bemutatásra a Településbiztonsági menedzser képzés során és számos jó gyakorlatot ismerhettek meg a hallgatók azok hatékony működtetésére. Álláspontom szerint a legkedvezőbb modell a vizsgált térség és település társadalmi/gazdasági adottságait figyelembe véve a szervezet létrehozásával kapcsolatban, a Pátyon bemutatott Integrált Rendészeti Modell, amelyben a rendészeti feladatokat ellátó köztisztviselők akár több rendészeti szakfeladatot is elláthatnak, mert a képesítésük megvan azokhoz. Így Tiszalúc esetében a közterület-felügyelő/mezőőr, önkormányzati természetvédelmi őr/hivatásos halőr/hivatásos vadász, mezőőr/erdészeti jogosult szakszemély, vagy az egyéb -a személy képesítésétől függő- lehetőségek szerinti párosításokban lehet az önkormányzati rendészet dolgozóinak feladatköreit meghatározni. Ez a modell a finanszírozás szempontjából is kedvező lehet, a különböző ágazati támogatások lehetőség szerinti kihasználásával, továbbá a több feladatkörben alkalmazható szakemberek szélesebb körű szakmai tudással rendelkeznek és nagyobb a rálátásuk, valamint több nézőpontból tudják vizsgálni és megítélni a településen felmerülő közbiztonsági problémákat. Fontos szempontok a rendészet létrehozásakor a fenntarthatóság és a hatékonyság, különösen akkor, amikor a jelenlegi állami finanszírozási keretek normatív támogatást nem tesznek lehetővé és az önkormányzat helyi bevételei sem biztosítják hosszabb távon egy ilyen szervezet biztonságos működtetését. Mindezek mellett az önkormányzati rendészetnek az „elsősorban szolgálat és lehetőség szerint nem büntet” elv alapján kell

működni, továbbá a hatékony és eredményes működéshez szükséges a széles körű társadalmi kooperáció és kollektív együttműködése a szervezetnek a közbiztonságban érintett minden szereplővel. Az önkormányzati rendészet vezetője kulcsszereplő egy új szervezet létrehozásakor, amely szakembernek rendszeralkotó, -működtető és karbantartó képességekkel kell rendelkeznie, továbbá fontos, hogy az arisztokratikus-gondolkodó- kommunikatív vezetői típusok tulajdonságaival egyaránt rendelkezzen a vezető. Dr. Piros Attila (2022.) „Parancsnoki kereszt elmélet”-ének, amely a rendészeti vezető munka sorrendjét 14 pontban taglalja, a 8. és 9. pont különösen fontos az új szervezet vezetőjének kiválasztását illetően. A 8. pontban a szervezés és logisztika kapcsán a „6M” szempont merül fel, amely a „Megfelelő-idő/hely/minőség/mennyiség/mód/költség” viszonylatában állít mércét a vezetővel szemben, továbbá a 9. pont, amely az Együttműködőkkel való egyeztetés fontosságát hangsúlyozza. Álláspontom szerint az önkormányzati rendészeti szervezet vezetőjének az előző pontban bemutatott „Tiszalúci Élet- és Közbiztonsági Együttműködési Háló-t kötő” vezetőnek kell lennie.

5.5. Javaslatok a településbiztonság fejlesztési koncepció lehetséges elemeire, a képzés során bemutatott és megismert „Jó gyakorlatok” alapján

Az előző pontokban bemutatásra kerültek a legfontosabb alappillérei a hatékonyan működő településbiztonsági rendszernek, amelyet számos egyéb programmal, intézkedéssel, jó gyakorlattal lehet kiegészíteni, segítve ezzel a lokálisan leghatékonyabban működő, korszerű közbiztonsági rendszer kialakítását.

Tiszalúc Településbiztonsági Stratégiájában kell megfogalmazni azoknak a partnerségi programoknak az alapelveit, amelyek mentén az együttműködések létrejöhetnek és hatékonyan működhetnek. A stratégia részeként fogalmazható meg az is, hogy a településen élők a jutalmazó bűnmegelőzés helyezik előtérbe, vagyis nem a bűn szankcionálása az elsődleges, hanem a rend jutalmazása. Ezzel összefüggésbe hozható a „Rendes ember több van, avagy Szomszédom a REND ŐRE program”, amelynek a lényege, hogy például egy adott utcában élő lakosság részére a lehető legtöbb törvényes eszköz álljon rendelkezésre abból a célból, hogy a rendetlen szomszédot lehetőleg hatósági beavatkozás nélkül a rend helyreállítására ösztönözze. A rend őre program sikerének alapvető feltétele, hogy minden 5-10 lakóingatlant magába foglaló utcában lakjon legalább egy rendőr, polgárőr, vagy bármilyen rendészeti feladatot ellátó személy.

Évről-évre egy-egy közbiztonsági szempontból frekvenciátaltabb célterület kijelölését teszi lehetővé a tematikus évek meghirdetése a településen (pl. 2021. év a közlekedésbiztonság éve volt, 2023. év az idősök védelmének éve, míg 2024. év a külterületek védelme, stb...).

Balatonalmádiban jól működik a Közbiztonsági séta program, ahol a település- és a rendőrség vezetői bejárják a település közbiztonsági problémákkal leginkább érintett pontjait és személyesen tájékoznak a lakosságtól, vagy ők tájékoztatnak egy új közbiztonsági fejlesztéssel kapcsolatban, vagy egy megtörtént eseményről.

A rendőrség Bike Safe programjának a mintájára indokolt lehet nagyobb értékű, de hatóságilag nem nyilvántartott eszközsoportokra létrehozni az eszközsoport védelme programot (pl. kerti eszközök nyilvántartására létrehozni a kerti eszközök védelme programot).

A Balatonfüzfői általános iskolában működő Ifjú őrszem program a tiszalúci általános iskolában is alkalmazható, amely a gödöllői pedibusz programmal kombinálva több problémára is megoldást nyújthat a településen. Az óvodás gyerekeknek az Apró polgárőr/őrszem program során javasolt a gyermekek szemléletformálása.

A szemléletformálás eszköze lehet a nagyközség infokommunikációs felületeire közbiztonsági témájú szemléletformáló rövid videók, sajtóanyagok készítése és azok folyamatos közlése.

A település közbiztonsági kockázatot jelentő helyszínein, továbbá a teljes településen alkalmazhatók az építészeti bűnmegelőzés módszerei akár úgy is, hogy civil szervezetek bevonásával ezeknek az ismereteknek az oktatása az érdeklődő lakosság számára adott időszakonként, vagy folyamatosan megtörténik.

6. Összefoglalás

A szakdolgozatomban a lakóhelyemül szolgáló dél-borsodi település Tiszalúc településbiztonsági helyzetértékelését végeztem el azzal a céllal, hogy a település egyik vezetőjeként, a nagyközség - eddig nem létező - településbiztonsági stratégiájához és fejlesztési koncepciójának elkészítéséhez javaslatokat fogalmazzak meg.

A vizsgálat tárgyát képező település bemutatásának keretében ismertettem a település földrajzi adottságait, közlekedési, demográfiai, foglalkoztatási és munkanélküliségi jellemzőit, környezeti állapotát és SWOT elemzés módszerével a nagyközség jelenlegi erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit jelentő adottságait. A helyzetértékelés során részletesen foglalkoztam a helyi önkormányzat gazdálkodásával, szervezetével, valamint a közbiztonsági

törekvéseivel, illetve az abban közreműködő rendészeti feladatokat ellátó személyekkel, valamint az önkormányzattal együttműködő rendvédelmi és rendészeti feladatot ellátó szervezetekkel. Részletesen bemutatásra került a település legnagyobb volumenű közbiztonsági fejlesztése, a 40 millió Ft vissza nem térítendő támogatásból megvalósult - 16 kamerából álló - térfelügyeleti kamerarendszer.

Tiszalúc Nagyközség településbiztonsági helyzetértékelésében bemutatásra került a rendőrség, a polgárőrség és az egyes rendészeti feladatot ellátó személyek és szervezetek működése a településen. Tekintettel arra, hogy a közrend, közbiztonság fenntartásában közreműködő szereplők hatékony együttműködése nélkül a településbiztonság jó állapota elképzelhetetlen részletesen bemutattam azokat a közbiztonsági akciókat, amelyek során a fatolvajok, vagy az illegálisan hulladékot lerakók, vagy éppen a szabálytalanul közlekedők voltak az akciók alanyai és a rendőrség, polgárőrség és önkormányzat mellett a legtöbb esetben a településen egyéb rendészeti feladatot ellátók is közreműködtek.

A helyzetértékelés részeként került sor a tiszalúci Közbiztonsági kerekasztal beszélgetés témáinak bemutatására és ezzel összefüggésben a közbiztonságot veszélyeztető helyszínek és problémák azonosítására, részletesen bemutatva a Népkert, mint a nagyközség központi helyszíne és a „fatolvajlás és szemétbűnözést”, mint a két legjelentősebb problémát. A közbiztonságot veszélyeztető tényezők azonosítását követően elkészítettem Tiszalúc közbiztonsági problématerképét.

A helyzetelemzést követően részletesen bemutattam a Településbiztonsági menedzser szakirányú továbbképzési szak keretein belül megismert „Településbiztonsági Jó gyakorlatokat”, amelyeknél arra törekedtem, hogy azok a gyakorlatok ismertetésre kerüljenek, amelyek Tiszalúc közbiztonsági fejlesztési koncepciójának elkészítése során hasznosíthatóak. A Jó gyakorlatok helyszínei a Nemzeti Községi Akadémia, a Pátyi Önkormányzati Rendészet, a Gödöllői Városrendészet, a Balatonalmádi Rendőrkapitányság, a Bicskei Rendőrkapitányság, Közbiztonsági Anket a Taktaköz Kapujában – Tiszalúcon, Budapest Terézvárosi Rendészet, Bányászati Város Önkormányzata és Mátraverebély – Szentkút voltak.

Szakedolgozatom utolsó részében bemutattam Tiszalúc településbiztonsági stratégiája elkészítésének fontosságát, amelynél a TBNS-ben foglalt kiemelt beavatkozási területekre és a elsődlegesen elvárt társadalmi hatások megfogalmazására helyeztem a hangsúlyt. A „fatolvajlás és szemétbűnözés” példáján ismertettem az imperatív és kooperatív kriminológiai

modell jellemzőit, kifejtve a példákon keresztül, hogy egyik, vagy másik alkalmazása milyen hatásokat válthat ki a bűnelkövetőkre, illetve azt, hogy a település önkormányzatának milyen alternatív lehetősége van a vizsgált közbiztonsági problémák felszámolására. Az önkormányzat jogi eszközeit is vizsgáltam a dolgozat helyzetfeltáró részében, majd a jogi szabályozással kapcsolatban ismertettem a közösségi együttélés szabályairól szóló önkormányzati rendelet és más jogi normák meglétének fontosságát.

A közrend, közbiztonság fenntartásában közreműködő rendészeti szereplők együttműködése a településen az egyik legfontosabb eleme a településbiztonság fejlesztési koncepciónak, amelyet a komplementer rendészeti modellben és a Tiszalúci Élet- és biztonsági Háló keretein belül javaslok megvalósítani. Ennek keretében jutottam arra a következtetésre, hogy a hiányzó komplementer szereplők közül az önkormányzati rendészet életre hívása időszerű és elengedhetetlen a Pátyi jó gyakorlatban megismert Integrált rendészeti modellben. A hatékony és fenntartható rendészeti szervezet egyik legfőbb motorja a megfelelő kompetenciákkal és szaktudással rendelkező vezető, aki egyben a „Tiszalúci Élet- és Közbiztonsági Háló-t” kötő vezető is.

Szakedolgozatom utolsó pontjában került sor azoknak a javaslatoknak az ismertetésére, amelyek egy-egy közbiztonság javítására irányuló programmal, vagy intézkedéssel próbálják segíteni a lakosság szubjektív biztonságérzetének a javítását, a jó közbiztonságot, - vagy ahogy azt korábban hívták és mondták - a jó közbátorságot.

7. Mellékletek jegyzéke

1. számú melléklet : Tiszalúc Nagyközség belterületi átnézeti térképe
2. számú melléklet: Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata gazdálkodási adatai
3. számú melléklet: Tiszalúc térfigyelő kamerahálózatának modellje (a fejlesztési pályázat benyújtásának idején)
4. számú melléklet: A tiszalúci Népkert elhelyezkedése, állapota és fejlesztési koncepciója
5. számú melléklet: Tiszalúc Nagyközség Közbiztonsági Problématérképe
6. számú melléklet: Partnerségi együttműködések és a komplementer rendészeti modell jelenlegi résztvevői Tiszalúcon
7. számú melléklet: Tiszalúci Élet- és Közbiztonsági Együttműködési Háló modell-je

8. Mellékletek

1. számú melléklet

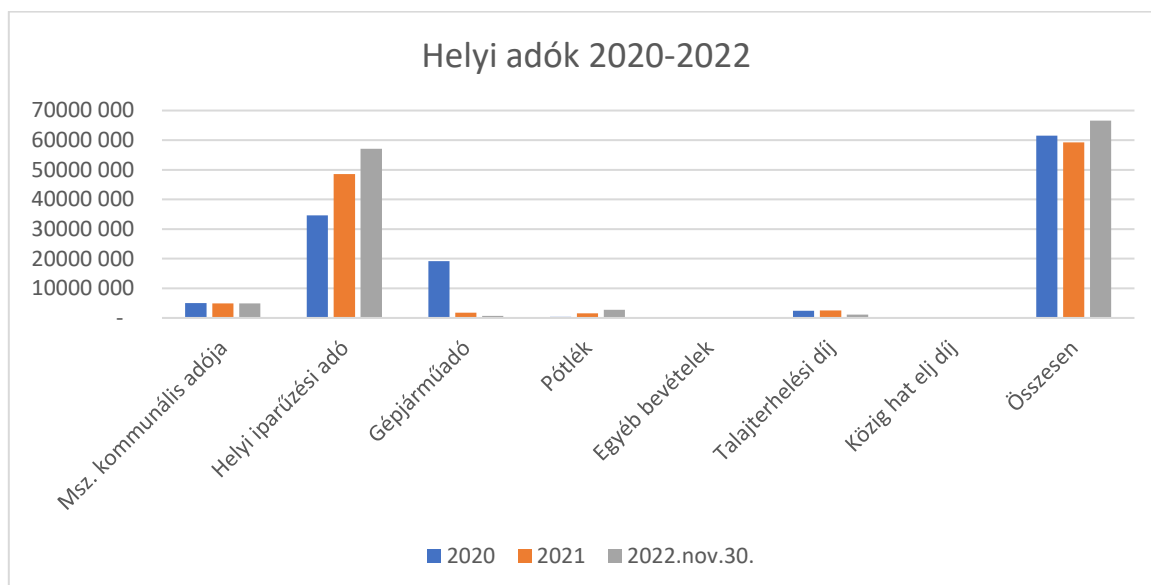
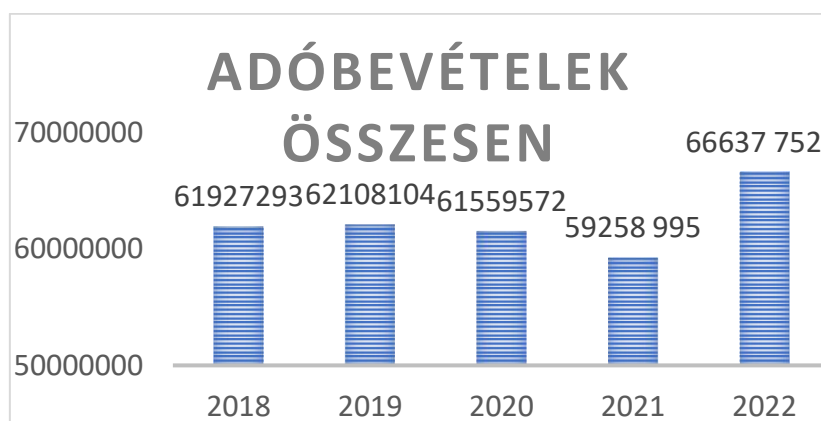
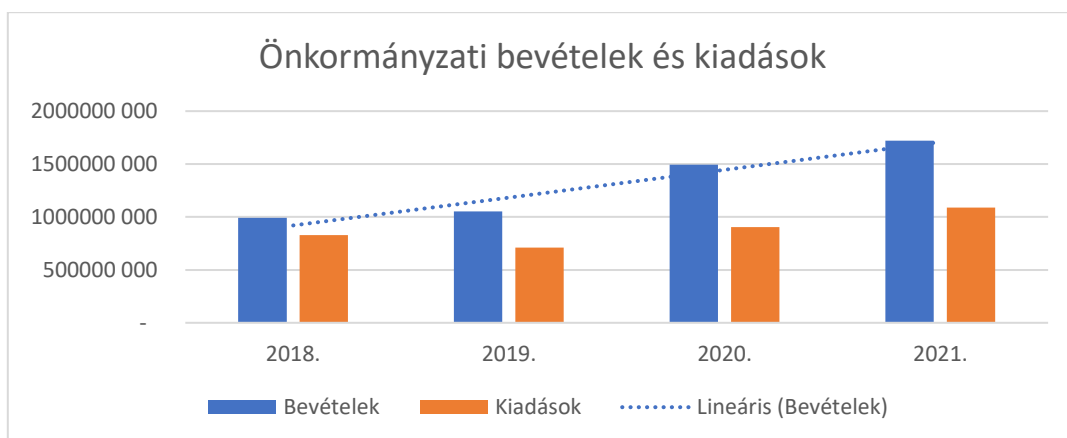
Tiszalúc Nagyközség belterületi átnézeti térképe

Forrás: Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata

2. számú melléklet

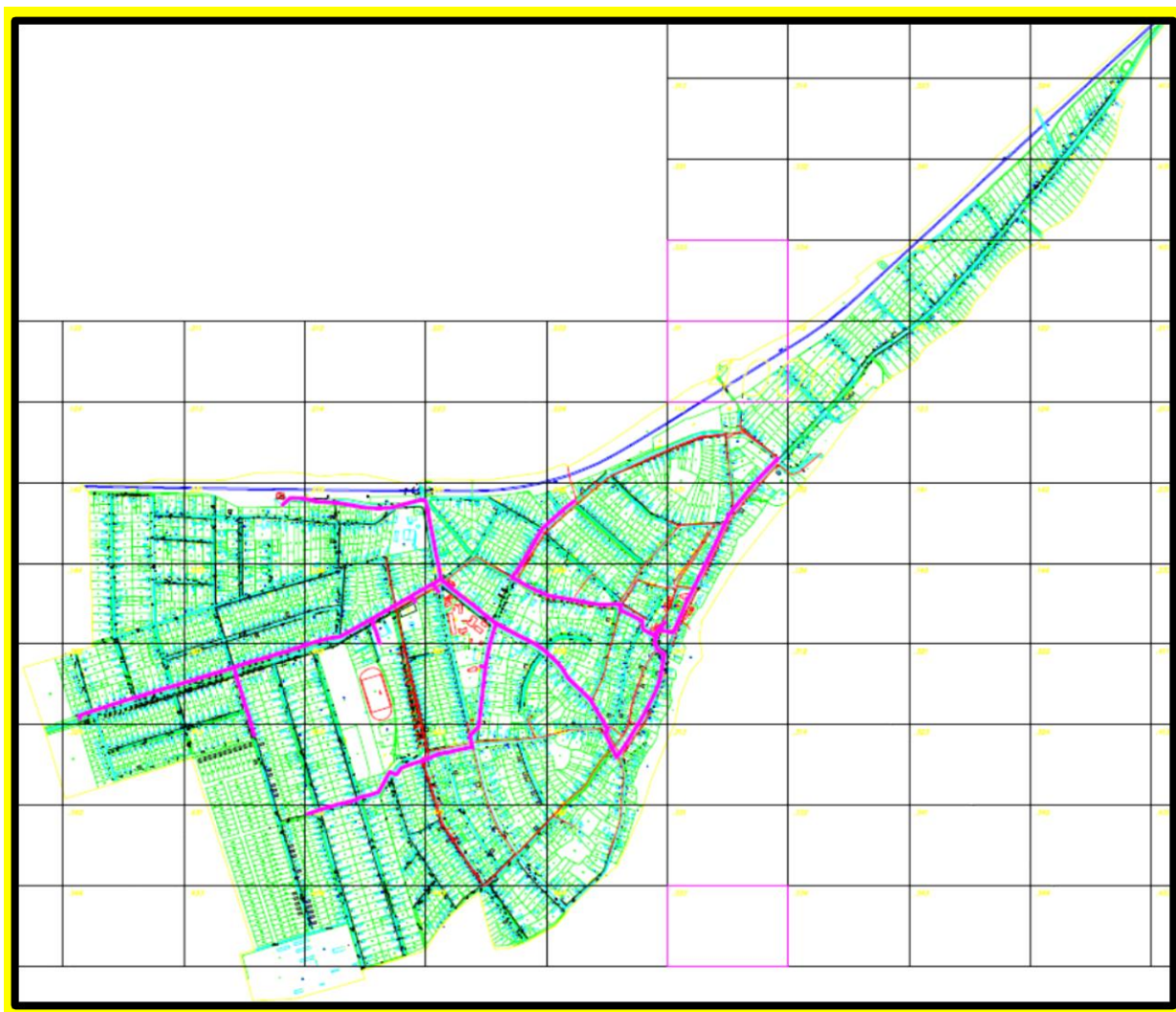
Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata gazdálkodási adatai

Forrás: Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata 2022. évi Közmeghallgatás beszámoló

3 számú melléklet

Tiszalúc térfigyelő kamerahálózatának modellje (a fejlesztési pályázat benyújtásának idején)

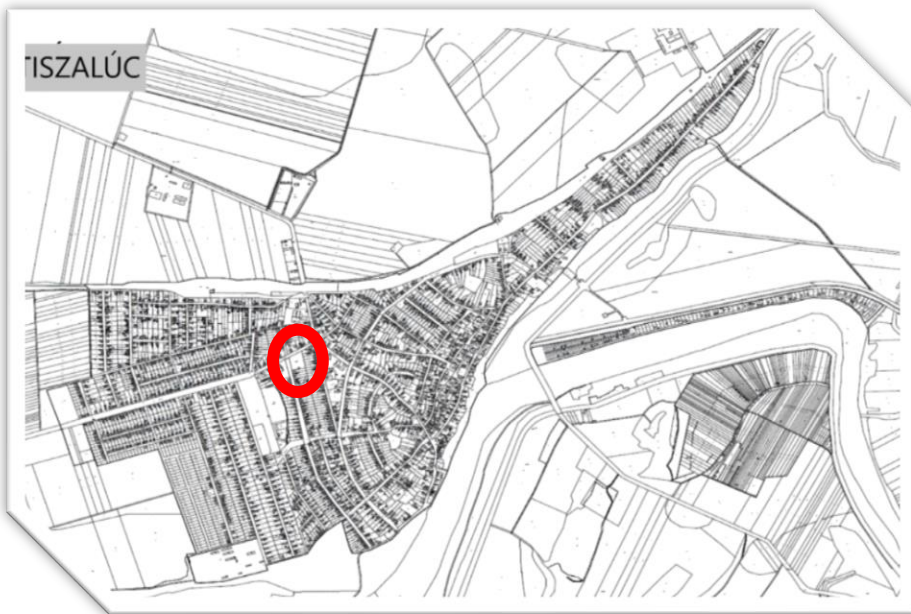

Forrás: Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata

4. számú melléklet

A tiszalúci Népkert elhelyezkedése, állapota és fejlesztési koncepciója

Forrás: Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata

5. számú melléklet

Tiszalúc Nagyközség Közbiztonsági Problématérképe

6. számú melléklet

Partnerségi együttműködések és a komplementer rendészeti modell jelenlegi résztvevői Tiszalúcon

Partnerségi együttműködések modellje a rendészeti feladatok ellátásában a közbiztonság fenntartása érdekében Tiszalúc Nagyközségben

Készítette: Csordás László NKE egyetemi hallgató

Komplementer rendészeti modell jelenlegi résztvevői Tiszalúcon

Készítette: Csordás László NKE hallgató, 2022. november

TISZALÚC NAGYKÖZSÉGE

7. számú melléklet

Tiszalúci Élet- és Közbiztonsági Együtműködési Háló modell-je

Képek: Csordás László